

Tre biblioteksbloggar för unga – en innehållsanalys

Helena Persson

HÖGSKOLAN I BORÅS
VETENSKAP FÖR PROFESSION

© Författaren

Mångfaldigande och spridande av innehållet i denna uppsats
– helt eller delvis – är förbjudet utan medgivande.

Svensk titel:	Tre biblioteksbloggar för unga – en innehållsanalys
Engelsk titel:	Three library weblogs for young people – a content analysis
Författare:	Helena Persson
Kollegium:	3
Färdigställt:	2009
Handledare:	Lars Seldén
Abstract:	<p>The aim of this Master's thesis is to examine three library weblogs to evaluate how they are used and what type of information the libraries publish in these specific weblogs. The following three questions are the basis of this study:</p> <ul style="list-style-type: none"> • What is the content of the weblogs? • How is the weblog used as a tool by the libraries? • How is the interaction between the library and the readers of the weblogs presented regarding the comment function? <p>The method that has been used in this study is content analysis and the code units have been created during the process. It is mainly a qualitative analysis but it does also contain quantitative elements. With the content analysis, 21 different themes were cut from the three weblogs. These themes were then put into the model of the local library profiles worked out by Marianne Andersson and Dorte Skot-Hansen. The result shows that:</p> <ul style="list-style-type: none"> • The content of all the three weblogs is strongly connected to the physical library and the services it provides. • All three libraries use the possibility to publish pictures and links in the weblogs. • The comment function is not frequently used and this leads to the interaction between the library and the users being left out. <p>None of the three weblogs were updated daily during the four months period in which they were studied. This might lead to a decreased amount of readers since the main attraction of a weblog is frequent updates.</p>
Nyckelord:	Internet, bloggar, bibliotek, biblioteksbloggar, kollaborativa bloggar, unga, innehållsanalys

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	1
1.1	Bakgrund	1
1.2	Problemformulering	2
1.3	Syfte.....	2
1.4	Frågeställningar	3
1.5	Definition av unga	3
1.6	Bloggar: bakgrund, funktion och redskap för biblioteken.....	4
1.7	Uppsatsens disposition	6
2	Ämnesbakgrund.....	7
2.1	Nationella och internationella styrdokument för folkbibliotek	7
2.2	Folkbibliotek ur ett ungdomsperspektiv	8
2.2.1	Historiska perspektiv	8
2.2.2	Bibliotekens utbud riktade till ungdomar	10
2.3	Begreppen Bibliotek 2.0 och Web 2.0.....	11
2.4	Kommunikation och interaktion på Internet.....	13
3	Tidigare forskning	14
3.1	Webbloggar och Bibliotek.....	14
4	Teori	17
4.1	Val av teori	17
4.2	Andersson och Skot-Hansens modell över bibliotekens profiler	17
5	Metod och material.....	20
5.1	Metoddiskussion.....	20
5.2	Avgränsningar och urval	20
5.3	Presentation av bloggarna.....	20
5.3.1	PunktMedis.....	20
5.3.2	Ungdomshörnan / Karmakult	21
5.3.3	Ungabotkyrkabibliotek	21
5.4	Analys och tolkning av text	21
5.5	Innehållsanalys som metod.....	21
5.6	Tillvägagångssätt och kodschema	22
5.7	Kvalitetsaspekter	22
6	Resultatredovisning och analys	24
6.1	Bloggarnas innehåll	24
6.1.1	PunktMedis.....	26
6.1.2	Karmakult	29
6.1.3	Ungabotkyrkabibliotek	33
6.2	Kommenterade blogginlägg	35
6.2.1	PunktMedis.....	35
6.2.2	Karmakult	35
6.2.3	Ungabotkyrkabibliotek	36
6.3	Publicering av bilder.....	37
6.4	Antal publicerade blogginlägg.....	37
6.5	Sammanfattning av resultat och analys	38
7	Slutsatser.....	42
8	Avslutande diskussion, förslag till vidare forskning	45
8.1	Avslutande diskussion	45
8.2	Förslag till vidare forskning	46
9	Sammanfattning.....	47
	Referenser.....	49

1 Inledning

Detta kapitel inleds med en beskrivning av bakgrunden till denna uppsats och en motivering av uppsatsens relevans för biblioteks- och informationsvetenskap. En presentation av problemformuleringen, syfte och de frågeställningar som ligger till grund för studien ges följt av en definition av unga samt en beskrivning av bloggans bakgrund och dess funktioner. Uppsatsens disposition presenteras i slutet av kapitlet.

1.1 Bakgrund

I Biblioteksbladet från 1926 kan man läsa om The Junior Library News som trycktes i 2500 exemplar varje månad och delades ut bland barnen. Innehållet bestod bland annat av artiklar om läsning, nya böcker och böcker som återkopplade till aktuella händelser. Den innehöll även information om när föreläsningar och sagoaftnar skulle äga rum. Bakom denna tidskrift låg det engelska biblioteket i Croydon, som öppnade sitt särskilda ungdomsbibliotek 1920¹.

Marknadsföring av bibliotekens service startade innan begreppet fanns inom biblioteksvärlden. Redan 1876 talades det om vikten av att nå ut till allmänheten. Detta togs också upp vid ALA: s konferens 20 år senare, 1896, och exempel på sätt att genomföra detta var genom affischer, flygblad och boklistor som placerades på hotell, järnvägsstationer och spårvagnar för nå ut till människor. Mobila bibliotek drogs av hästar och flygblad med biblioteksinformation stoppades i tvättsäckar.²

Dessa två historiska tillbakablickar visar på exempel hur bibliotek har arbetat för att nå ut med sin verksamhet som fortfarande idag är en aktuell fråga för biblioteken, men som har ersatts av andra arbetssätt och redskap.

Professor Lars Höglund menar att frågeställningar som handlar om förmedling av information och kultur, lagrad i någon form av dokument, står i fokus inom ämnet biblioteks- och informationsvetenskap. Nya former för datakommunikation har vidgat ämnesfältet och en central fråga är hur man skapar bibliotekstjänster som passar de informationsbehov som finns³.

Teknikens förändringar i samhället har gett biblioteken en möjlighet att nå ut till sina användare på mängd olika sätt genom nya interaktions- och marknadsföringsmöjligheter. Allt fler bibliotek använder sig av olika sätt för att marknadsföra sig på webben. Bloggar, Facebook, YouTube och MySpace är några exempel på nätplatser där biblioteken kan synas.

Några av de styrdokument som finns för biblioteken tar upp tillgängliggörande och den nya teknologin. I de nationella kulturpolitiska mål som riksdagen har beslutat om kan man i jämlikhetsmålet läsa att den nya informationsteknologin bör utnyttjas för att göra kulturen tillgänglig oavsett tid och rum⁴. Unescos folkbiblioteksmanifest uppmanar till en utveckling av folkbiblioteksväsendet och menar att en av uppgifterna är att information och kunskap ska göras tillgänglig för användarna⁵.

Fenomenet bloggar har de senaste åren blivit populärt och vuxit stort i Sverige, före 1997 var det knappt någon som visste vad en blogg var men idag ser läget annorlunda ut. Alltifrån politiker, författare, journalister och artister till privatpersoner bloggar och både morgon- och kvällstidningar länkar till bloggar som skriver om deras nyheter. Inom bibliotekssfären finns ett flertal olika biblioteksrelaterade bloggar med olika typer av målgrupper, till exempel biblioteksanvändaren och allmänheten, bibliotekspersonal och barn & ungdomar. Genom

¹ Berggren, Elisabet 1926. *Engelska ungdomsbibliotek*. s.91f.

² Renborg, Greta 1998:2. *Hur och när började man marknadsföra bibliotekens service?* s. 5f.

³ Höglund, Lars 2000. *Biblioteks- och informationsvetenskap som studie- och forskningsområde*, s. 2

⁴ Regeringens proposition. 1996/97:3, *Kulturpolitik*, s. 28f.

⁵ Svenska Unescorådet 2006:1. *Unescos folkbiblioteks- och skolbiblioteksmanifest*. s. 9ff

bloggen ges läsaren en möjlighet att kommentera och ge synpunkter vilket kan ses som en viktig del i en demokratisk process, där både läsaren uttrycker sig och biblioteket får en möjlighet att ta till sig användares synpunkter. Att blogga ger biblioteken en möjlighet att flytta utanför de fyra väggarna och nå användare och intresserade på andra platser och tider än de ordinarie öppettiderna.

Inför denna uppsats har jag valt att studera hur bloggen används av tre folkbiblioteken för att nå ut till unga genom bloggarna PunktMedis, Ungdomshörnan/Karmakult och Ungabotkyrkabibliotek.

Eftersom jag själv läser bloggar regelbundet, både biblioteksrelaterade och sådana som handlar om andra ämnen började jag fundera över om och hur biblioteksbloggar som riktar sig till unga ser ut och vad de innehåller. Då många unga ofta tillbringar mycket tid framför datorn och på Internet borde bloggen vara ett passande redskap för biblioteken att använda sig av för att synliggöra verksamheten även när det fysiska biblioteket är stängt.

1.2 Problemformulering

Trots att fenomenet bloggar är relativt nytt har det skrivits en del magisteruppsatser inom biblioteks- och informationsvetenskap som behandlar ämnet bloggar och bibliotek ur olika perspektiv men ingen som riktar sig specifik mot unga. Jag anser att det är intressant att undersöka främst av två anledningar. Den första anledningen är att bloggandet är ett relativt nytt fenomen som många bibliotek och bibliotekarier använder sig av och den andra anledningen är att unga människor är en målgrupp som biblioteken länge har arbetet med att nå ut till. Eftersom unga idag är uppväxta med Internet och olika sätt att interagera på nätet är det intressant att titta på hur biblioteken använder sig av bloggen och vilket innehåll man förmedlar som bibliotekets ansikte utåt på nätet till denna målgrupp.

Denna studie visar exempel på hur bloggen används som redskap för tre folkbibliotek och som specifikt riktar sig till unga. Eftersom det inte är en totalgenomgång av samtliga inlägg som gjorts i de bloggar som riktar sig till ungdomar är det ingen heltäckande studie men den visar på några exempel hur bloggen används som redskap i biblioteksverksamheten och vilket innehåll som biblioteken publicerar i bloggarna.

1.3 Syfte

Syftet med denna studie är att med hjälp av innehållsanalys titta på hur tre folkbibliotek använder sig av bloggen. Jag är också intresserad av att titta på vilket bild bloggen ger av biblioteket utifrån de blogginlägg som publiceras.

Eftersom bloggen ger möjlighet till kommunikation mellan biblioteket och bloggans läsare är det intressant att titta på hur interaktionen ser ut mellan dem.

1.4 Frågeställningar

De frågeställningar som ligger till grund för min studie är följande:

- Vilket innehåll har bloggarna?
- Hur används bloggen som redskap av biblioteken?
- Hur ser interaktionen mellan biblioteket och bloggans läsare ut med avseende på bloggans kommentarsfunktion?

1.5 Definition av unga

Eftersom min uppsats undersöker bloggar som riktar sig till ungdomar är det viktigt med definitioner av betydelsen unga/ungdomar.

Det går att definiera barn på flera olika sätt, FN:s barnkonvention definierar barn som en människa under 18 år och använder inte begreppet ungdom.⁶

Olle Holmberg, lärare och utbildningsledare på Lärarhögskolan i Malmö definierar ungdomsperioden som en socialt, psykologiskt och kulturellt särpräglad fas i människors liv, en period av rörelse. Ungdomar rör sig från ursprungsfamiljen och in i nya känslomässiga och sociala bindningar.⁷ Enligt många sociologer har ungdomstiden förlängts på så sätt att människor går in i den tidigare och lämnar den senare. Holmberg refererar till den tyske socialisationsforskaren Thomas Ziehe och menar att barn idag vet mer om de vuxnas innersta hemligheter och det gör att de tidigare upplever ambivalens i att leva mellan barndom och vuxenlivet. Genom medias gestaltning av de vuxnas liv får barn veta mer tidigare och blir på så sätt tidigare vuxna.⁸

Philip Hwang, professor i psykologi och universitetslektor i socialpsykologi Björn Nilsson menar att även om barn och ungdomar alltid har funnits har tolkningen av vad ett barn är och vad man kan förvänta sig av ett barn sett olika ut från tid till tid. Att se tiden mellan barndomen och vuxenlivet som en särskild ungdomstid uppstod omkring sekelskiftet 1900. Under 1950-talet uppstod uttrycket tonår för att visa att ungdomstiden var en särskild livsfas⁹.

Det går alltså inte att dra en skarp gräns där man är barn, ungdom eller vuxen, utan det är ett mer flytande begrepp. Det enskilda barnet kan inte endast bedömas utifrån ålder utan levnadsvillkor, kön, kultur och intressen är några faktorer som påverkar. Gränserna mellan barn, ungdomar och vuxna flyter, där ungdomstiden blir allt längre och barn blir unga tidigare idag¹⁰.

International Federation of Library Associations (IFLA) definierar begreppet Young Adults på följande sätt: ”As a group of people in-between childhood and adulthood. The target group includes all members regardless of race, religion, cultural background, intellectual or physical ability”¹¹

Barnbibliotekarien Kirsten Egebo definierar ungdomsbegreppet som något som bör förstås som en livsfas, en övergångsfas. Ungdomstiden slutar när man har etablerat en vuxentillvaro med egen ekonomi, arbete, bostad och eventuell familj. Ungdomstiden innehåller rum för både frihet och lycka såväl som det farliga, riskabla och problematiska. Den nuvarande ungdomsgenerationen beskrivs av Egebo som väldigt sociala. Unga ingår i många sociala relationer som har betydelse och är en viktig roll i deras liv.¹²

⁶UNICEF, *FN:s konvention om barns rättigheter*, Art. 1.

⁷Holmberg, Olle 1994. *Ungdom och media*, s. 42.

⁸Holmberg 1994, s. 44.

⁹Hwang, Philip & Nilsson Björn 2003. *Utvecklingspsykologi*, s. 25ff.

¹⁰Rydsjö, Kerstin & Elf, AnnaCarin 2007. *Studier av barn- och ungdomsbibliotek*, s. 23f.

¹¹IFLA, *Guidelines for Library Services for Young adults*, section 2

¹²Egebo, Kirsten 2006. *Fremtidens bibliotek for de unge*, s. 10f.

I denna studie anger endast PunktMedis vilken åldersgrupp av barn och unga man vänder sig till och det är barn och unga mellan 13-19 år. Ungdomshörnan/Karmakult anger inte någon specifik åldersgrupp utan anger bara att det är ungdomsbibliotekarierna i Solna som bloggar. Ungabotkyrkabibliotek anger inte heller någon specifik ålder som bloggen riktar sig till, bara att den är till för unga.

1.6 Bloggar: bakgrund, funktion och redskap för biblioteken

Termen blogg är en förkortning av weblog och är en webbplats där innehållet består av inlägg som är periodiskt publicerade på en webbsida med det senaste inlägget högst upp på sidan. Ett annat kännetecken för en blogg är att texten publiceras i samma ögonblick som skribenten sparar det¹³. Bibliotekarien och en av författarna till boken *Bloggtider*, Lars Våge definierar bloggen på följande sätt: ”En ofta uppdaterad webbplats vars startsida karaktäriseras av förekomsten av ett antal daterade texter arrangerade i omvänd kronologisk ordning så att det senaste skrivna kommer överst.”¹⁴

Det finns olika typer av bloggar, dels de som är av en mer privat karaktär och bloggar som har ett mer ämnesinriktat innehåll, till exempel om mode, sport, böcker, ny teknik etc. En blogg innebär en möjlighet för alla som vill publicera sig på webben. I länder där yttrandefriheten är begränsad används dessutom bloggen som ett sätt att göra sig hörd till omvärlden¹⁵.

Bloggens historik sträcker sig inte särskilt långt tillbaka, fenomenet med bloggar inleddes i mitten av 1990-talet och från och med 1999 har utvecklingen varit stor. Innehållet behöver inte bara vara text utan kan även vara ljudfiler, videofilmer och fotografier. 1999 skapades ett gränssnitt som inte kräver några speciella kunskaper vilket gjorde att bloggandet ökade¹⁶.

När det gäller en bloggs utseende kan det variera mycket från blogg till blogg men det finns vissa gemensamma likheter som förekommer hos nästan varje blogg och det är att bloggen har ett namn/titel, att varje inlägg har en titel och att inläggen är publicerade med det senaste inlägget högst upp.

Storleken på ett inlägg kan variera och även hur ofta uppdateringar görs på bloggen. Oftast visas bara några av de senaste inläggen för att bloggans startsida inte ska bli alltför lång och de äldre inläggen publiceras i arkiv i marginalen¹⁷.

Det kan även förekomma att blogginläggen kategoriseras i ämnesområden och då är det enkelt att se vilka inlägg som behandlar just det specifika ämnet istället för att gå tillbaka och söka bland alla de blogginlägg som publicerats.¹⁸

Genom att använda sig av så kallade permalänkar ges det en möjlighet att kommentera inläggen och denna funktion leder till interaktivitet mellan den som bloggar och de som läser bloggen. Trackback är en annan funktion som har spelat en stor roll för bloggans utveckling. Det kan förklaras som ett protokoll som gör att bloggaren kan kommentera något som en annan bloggare har skrivit på den egna webbplatsen och med automatik göra den uppmärksam på detta. Med en så kallad RSS-läsare går det att följa bloggar utan att behöva besöka bloggans webbplats för att se om den uppdaterats, den fungerar som en prenumeration på information från Internet och läser automatiskt av och laddar ner data.¹⁹

¹³ Lindgren, Göran 2005. *Gör din egen blogg!*, s. 1.

¹⁴ Våge 2005, s. 9f.

¹⁵ Våge 2005, s. 10f.

¹⁶ Våge 2005, s. 13.

¹⁷ Våge 2005, s. 27.

¹⁸ Våge 2005, s. 32.

¹⁹ Våge 2005, s. 15.

Kollaborativa bloggar är ett begrepp som innebär att flera personer tillsammans driver en blogg som har ett specifikt syfte och handlar om ett speciellt ämnes/intresseområde. För biblioteken är detta ett sätt att driva en blogg genom att flera personer delar på arbetet med att göra uppdateringar²⁰. Bloggen har blivit ett populärt redskap att använda sig av och detta kan dels bero på att det är enklare att skapa en blogg än att programmera en egen hemsida, man kan förklara bloggen som en hemsida som görs direkt på nätet.²¹ Jämfört med en hemsida är det enklare att skapa en egen blogg, oftast mycket billigare också, många webbplatser erbjuder detta gratis, men det finns även som betaltjänst.

Bloggmediet har blivit uppmärksammat som en medierevolution. Det är ett nytt sätt att publicera olika typer av information där var och en kan uttrycka åsikter och sprida kunskap. Ett nytt demokratiskt publiceringssätt har blivit möjligt genom bloggredskapet.²²

I en artikel i Sydsvenskan intervjuas två bibliotekarierna i Skåne som berättar om hur biblioteken med hjälp av en blogg vill skapa en relation med låntagaren. Bloggen blir här ytterligare ett sätt för biblioteken att marknadsföra sig på och nå ut till nya grupper. Artikeln visar på ett exempel hur bloggen används av biblioteken. Denna artikel handlar om två bibliotek i Staffanstorps och Hjärups kommun där det skrivs ett par blogginlägg i veckan som handlar om alltifrån poesifestivaler och länktips för informationssökning till nya böcker och tidskrifter. Besökarantalet till bloggen växer, men läsarna är inte aktiva med att kommentera blogginläggen vilket de intervjuade bibliotekarierna hade önskat.²³

I Biblioteksbladet ger de två bibliotekarierna Malin Cantwell och Åsa Jenslin sin syn på förhållandet mellan bibliotek och webben. De anser att biblioteksvärlden ligger ofta långt framme när det gäller utnyttjande av och kunskap om webben och tar snabbt till sig nya trender, exempelvis att blogga. Bloggen är ett bra verktyg när det gäller nätverksbyggande i och med att de erbjuder en kommentatorsfunktion som öppnar för en dialog.²⁴

²⁰ Fors, Gunilla 2005. *Webbloggar någonting för bibliotek?* S. 21.

²¹ Lindgren 2005, s. 2.

²² Stattin, Erik 2005. *Bloggar i nyhets- och opinionsbildningen*, s. 71

²³ Thunell, Christle 2008-02-09. *Bloggare bjuder på boktips*. s. 17

²⁴ Aagård, Martin 2004:9. *Bloggande bibliotekarierna*, s. 15

1.7 Uppsatsens disposition

I detta 1: a och inledande kapitel har bakgrunden till denna studie och vilken kunskapslucka studien fyller har presenterats. Problemformulering, syfte och de frågeställningar som ligger till grund för studie har redovisats. Olika sätt att definiera unga har redovisats för att skapa förståelse över vad som menas med detta begrepp. Bloggens historik och vilka funktioner den har som redskap redovisas för att få kunskap om detta verktyg. Två exempel från biblioteksvärlden har givits för att ge en inblick i hur bloggen används i verksamheten.

I kapitel 2 presenteras såväl nationella som internationella styrdokument som är viktiga för folkbibliotekens arbete med särskild fokus på barn och unga. Här presenteras också några historiska perspektiv på folkbibliotekens arbete med att nå ut till barn och unga görs för att visa vilka metoder man har använt sig av och ge en bild av hur man har arbetat med barn och unga under en lång tid. En redogörelse för vad biblioteken kan erbjuda unga görs för att ge en bild av allt som biblioteken kan erbjuda och vad unga själva efterfrågar. Detta följs av ett avsnitt som presenterar nya begrepp som uppkommit i och med den nya tekniken och hur detta påverkar såväl användarna av bibliotek som biblioteken. Eftersom bloggen är ett redskap för användandet av Internet görs en redovisning av Internets utveckling och vilka möjligheter som finns när det gäller kommunikation.

Kapitel 3 redovisar tidigare forskning inom området bloggar och bibliotek där professor Laurel A Clyde har stor betydelse för min studie.

I kapitel 4 presenteras de teoretiska utgångspunkterna som ligger till grund för denna studie, för att sätta innehållet från min analys i ett sammanhang utgår jag ifrån Andersson och Skot-Hansens modell över bibliotekens profiler.

Kapitel 5 är ett metodkapitel som inleds med en metoddiskussion kring innehållsanalys, vilka avgränsningar som har gjorts samt en presentation av de tre bloggarna som ingår i min studie. Mitt tillvägagångssätt och kodschema redovisas samt de kvalitetsaspekter som finns i samband med innehållsanalys.

Resultatredovisning och analys i Kapitel 6 ger en presentation av de teman som uppkom vid respektive bloggs analys och hur dessa teman fördelade sig. Detta kapitel redogör även för kommenterade blogginlägg och dess innehåll presenteras, hur publicering av bilder har använts i bloggarna och hur ofta de tre bloggarna har blivit uppdaterade. Kapitlet avslutas med en sammanfattning av resultat och analys.

Diskussion och slutsatser av studien redovisas i kapitel 7 som följs av en avslutande diskussion i kapitel 8 med förslag på vidare forskning inom detta område. I kapitel 9 ges en sammanfattning av studien och de referenser som ligger till grund för min studie redovisas sist i uppsatsen.

2 Ämnesbakgrund

I det här kapitlet ges en presentation av styrdokument som ligger till grund för folkbibliotekens arbete med särskild fokus på unga följt av en historisk tillbakablick samt vilket utbud biblioteken har som riktar sig specifikt till unga. En presentation av begreppen Web 2.0 och Bibliotek 2.0 avslutar kapitlet tillsammans med ett avsnitt som handlar om kommunikation och interaktion på Internet.

2.1 Nationella och internationella styrdokument för folkbibliotek

I inledningen av denna uppsats nämndes två av de styrdokument som berör biblioteken och dess användare. Här följer en närmare presentation av de dokument som specifikt nämner unga och folkbibliotekens uppgifter och mål och hur informationsteknologi nämns i sammanhanget.

Det som utgör grunden för dagens svenska kulturpolitik är de nationella kulturpolitiska mål som Riksdagen beslutade om 1974 och som 1996 omarbetades. Ambitionen är att de ska fungera vägledande för all kulturverksamhet, oberoende av samhällssektor²⁵. Några av de mål som finns i de kulturpolitiska målen tar särskild hänsyn till barn och ungas villkor. Några av målen tar särskild hänsyn till unga och bibliotek och det är följande:

I yttrandefrihetsmålet står skrivet att FN:s barnkonvention fastslår rätten till kultur och för att denna rätt ska kunna verkställas krävs det att barn och unga har tillgång till såväl språkliga som kulturella verktyg. I jämlikhetsmålet kan man läsa att förutsättningen för kulturell jämlikhet skapas hos den unga människan och kulturpolitiken ska bidra till att kulturell stimulans i skola och förskola stärks. Den nya informationsteknologin bör utnyttjas för att göra kulturen tillgänglig oavsett avstånd och tid. Under mångfaldsmålet anges att det är särskilt viktigt att barn och unga har alternativ till det kommersiella kulturutbudet och att ungdomars egna mötesplatser och skapande har stor betydelse. Bildningsmålet tar upp bibliotekets centrala roll i uppgiften att möta och främja människors bildningssträvande.²⁶

Bibliotekslagen innehåller bestämmelser om det allmänna biblioteksväsendet och i den 9 paragrafen nämns barn och unga särskilt;

”Folk & Skolbiblioteken ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar genom att erbjuda böcker, informationsteknik och andra medier anpassade till deras behov för att främja språkutveckling och stimulera till läsning”²⁷

Svensk Biblioteksförning som är en partipolitiskt obunden förening har utifrån barnkonventionen utformat rekommendationer som avser barn och ungdomsverksamhet på folkbiblioteken. De 12 punkter som man har formulerat handlar om att utgångspunkten ska vara barnperspektivet, det är barn och ungdomars behov som ska vägleda verksamheten genom att ge dem en möjlighet att uttrycka sig. Biblioteket ska vara en plats där unga kan träffas och både lokalerna och verksamheten ska anpassas för alla. När det handlar om medieutbudet ska det vara anpassat ur ett barn och ungdomsperspektiv, anpassade medier ska finnas för dem som behöver det.

Ekonomi, funktionshinder eller ovana att orientera sig i medievärlden ska inte vara något hinder. Biblioteken bör erbjuda alternativ till vad som finns i det man kallar för lokalsamhället och vara en del av samhällets nätverk när man talar om kulturupplevelser och det egna skapandet.

Biblioteket ska också ha en roll i ett livslångt lärande samt vara ledande och stimulera till läslust för ungdomars eget kunskapssökande. Biblioteket ska också vara aktivt och uppsökande.²⁸

²⁵ Regeringens proposition. 1996/97:3, *Kulturpolitik*, s. 27.

²⁶ Regeringens proposition. 1996/97:3, *Kulturpolitik*, s. 28ff.

²⁷ *Bibliotekslag*, SFS 1996:1596.

Ett internationellt styrdokument är Unescos folkbiblioteksmanifest, som är utformat i samarbete mellan IFLA (the International Federation of Library Associations and Institutions) och Unesco (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization) där man uppmanar stat, landsting och kommuner att stödja och medverka i en utveckling av folkbiblioteksväsendet. Folkbiblioteket ses som lokalt kunskapscentrum och deras uppgift är att göra kunskap och information tillgänglig för sina användare och är en grundförutsättning för ett livslångt lärande. Specifikt skrivet om gruppen ungdomar står det att folkbiblioteken ska stimulera barn och ungdomars fantasi och kreativitet.²⁹

Ett annat internationellt dokument som behandlar bibliotek och ungdomar är *Guidelines for Library Services for Young adults*, utarbetat av IFLA som innehåller särskilda riktlinjer när det gäller bibliotekstjänster och ungdomar. I dessa riktlinjer beskrivs vad biblioteket ska erbjuda ungdomar som en övergång från barnverksamheten till den vuxna verksamheten; livslångt lärande, läsning både för nöje och lärande och att ge kunskap i informationskompetens och erbjuda bibliotekstjänster och samlingar för att möta ungdomars behov.³⁰

2.2 Folkbibliotek ur ett ungdomsperspektiv

2.2.1 Historiska perspektiv

Genom en tillbakablick på hur biblioteken genom tiderna har försökt nå och uppmärksamma barn/ungdomar på vad biblioteken har att erbjuda framkommer det att detta inte är något nytt fenomen. Barn och ungdomar som grupp har biblioteken sedan lång tid tillbaka försökt att nå ut till på olika sätt. Vad man erbjuder skiljer sig inte så mycket åt utan mer sättet hur man gör det.

I USA och England utvecklades i början på 1900-talet en ny typ av bibliotek som tillgodosåg läsbehoven inom alla samhällsklasser där böckerna placerades på öppna hyllor så att låntagare kunde komma åt dem och speciella avdelningar för barn och ungdomar grundades. Under denna tid pågick diskussioner i Sverige om hur man skulle benämna de bibliotek som främst var avsedda för de arbetande klasserna. Det moderna folkbibliotekets utveckling i Sverige kom i början på 1900-talet och målet var att få folkbiblioteken att bli en verksamhet där människor från alla samhällsklasser kunde mötas, tillfredsställa sina kunskapsbehov och lära känna varandra.³¹

I Sverige grundade Valfrid Palmgren 1911 Stockholms barn- och ungdomsbibliotek, det första verkliga bibliotek riktade mot barn och ungdomar som fanns i hela Norden.³²

Ett annat historiskt exempel på biblioteksarbete riktat mot ungdomar i England är The Mechanics Institutes som i slutet på 1700-talet och i början på 1800-talet gjorde försök med böcker i sina samlingar som skulle passa för barn. En donation till Nottingham gavs från en enskild givare för att ordna en ungdomsavdelning i stadsbiblioteket 1882. Ett sätt att stimulera barn var att ordna läscirklar och föredragsklubbar, antingen genom barnen själva eller under ledning av någon äldre. 1920 öppnades ungdomsbiblioteket The Junior Library i Croyden, där tidskriften *The Junior Library News* trycktes och delades ut i 2500 exemplar varje månad. Tidskriften innehöll bland annat listor över nya böcker, vilka föreläsningar och sagoaftnar som skulle äga rum och böcker som var kopplade till aktuella händelser.³³

²⁸ Svensk Biblioteksörening 2003, *På barn och ungas villkor*.

²⁹ Svenska Unescorådet 2006, *Unescos folkbiblioteks- och skolbiblioteksmanifest*, s. 9

³⁰ IFLA, *Guidelines for Library Services for Young adults*, s.3ff.

³¹ Torstensson, Magnus 2007. *Folkbiblioteket – traditionsrik institution med framtida utmaningar*, s. 30ff.

³² Nationalencyklopedin, *Valfrid Palmgren*

³³ Berggren, Elisabet 1926. *Engelska ungdomsbibliotek*, s. 91.

I Biblioteksbladet från 1932 kan man läsa om olika sätt att göra reklam för de böcker som biblioteket har i sitt bestånd och hur man lockar barnen till biblioteken. Anslagstavlor av olika slag där bilder och böcker som passar ihop var ett sätt att marknadsföra sig på. Olika tävlingar kring bestämda teman där vinnare utsågs bland den som gjort bästa listan över böcker med priser för att locka deltagare nämns som ett sätt. Programverksamhet med föreläsningar på kvällarna och bokillustrationer är andra sätt som användes för att locka till sig ungdomar³⁴.

I slutet av 1910-talet förekom en diskussion i Biblioteksbladet om relationerna mellan folkrörelserna och folkbibliotekssektorn. Det uppdrag och den kapacitet som folkbiblioteken hade var större och högre än vad en allt för stark koppling till folkrörelsen var. Ett framtidsområde var folkbibliotekens arbete mot barnen och skolan.³⁵

Ett svenskt exempel på arbetssätt att nå ungdomar är Dalaprojektet som bibliotekarien Greta Renborg genomförde mellan 1956-1958, genom att själv åka ut på landsbygden och genomföra bokprat. För att nå ungdomarna genomfördes bokprat och mannekänguppvisning i Malungs bibliotek. Det anordnades även en tonårsträff där man hade frågesport och dans i biblioteket³⁶.

Från och med 1960-talet förstärktes samhällets ambitioner med folkbiblioteken. Dessa hade då börjat få funktionen kulturinstitution, tidigare var det folkbildningen som stod i fokus. Det arrangerades allt mer författarkvällar, utställningar, bokklubbar och mot ungdomar skriv- och teaterverksamhet. Under 1970-talet diskuterades det inom folkbiblioteken om de skulle ha en funktion som innebar att ”göra allt”. Nya medier, föredrag, utställningar, lek och spel för barn var några av alla de aktiviteter som utökades till den traditionella verksamheten allt mer. 1980 tillsattes en biblioteksutredning som bland annat fastslog i sitt betänkande som kom 1984 att folkbiblioteken särskilt ska uppmärksamma barns behov av böcker och läsning. I utredningen får även begreppet information en starkare position, biblioteken hade både en kultur och informationsfunktion. Under 1980-talet började begreppet kund användas, biblioteket skulle ses som ett serviceföretag och kunden skulle vara i centrum. Flera utvecklingstendenser kom under 1990-talet som skulle påverka folkbiblioteken, bland annat tog nya medier allt större plats, datoriseringen och användandet av Internet slog igenom och funktionen biblioteket som mötesplats betonades allt mer.³⁷

Under 1970-talet skedde en utveckling av barnbiblioteken och fokus flyttades från böckerna till barnen som istället hamnade i centrum. Barnbiblioteken stod i fronten för många förändringar som sedan skedde i hela biblioteket, såsom öppnare ytor, bekvämare möbler med färgglada tyger, aktivitet och programverksamhet. Många nya idéer utvecklades. Man ville skapa ickekommersiella tillflyktsorter för barn med jämlika förhållanden.

En fråga som blir aktuell är hur barnbiblioteken hanterar de förhållanden som dagens unga idag lever i, med nätet som en ram och norm för mångfald där barn och unga använder sig av olika arenor och uttryck för att bygga upp och visa sin identitet med hjälp av chatt, virtuella mötesplatser och andra typer av elektroniska tjänster. Möter biblioteken barnen på samtida villkor eller blir biblioteket en plats för de allra minsta barnen som besöker det tillsammans med förskolepersonalen? Begreppet Tweens förklaras som barn mellan 9-12 år och biblioteket måste ge dem tillgång till de expressiva uttrycksformer som de använder i sitt

³⁴Lundberg, Hildur 1932. *Några nyare metoder för bokpropaganda inom bibliotekens ungdomsavdelningar*, s. 261ff

³⁵Hansson, Joacim 2005. *Det lokala folkbiblioteket- förändringar under hundra år*, s. 21.

³⁶Hansson 2005, s. 23.

³⁷Torstensson, Magnus 2007. *Folkbiblioteket – traditionsrik institution med framtida utmaningar*, s. 34ff.

identitetsbyggande för att spela en roll i deras liv. Biblioteket skulle kunna vara en plats för utveckling både när det handlar om digitalt skapande såväl som skrivande verksamhet.³⁸

Fil. Dr Joacim Hansson beskriver hur det i mitten av 90-talet uppstod frustration över att användarna och framförallt ungdomarna snabbare tog till sig den nya tekniken jämfört med bibliotekarierna som kunde vara skeptiska mot tekniken. Detta har nu vänt och den nya tekniken ses som något givande.³⁹

Datoriseringen under mitten av 90-talet har enligt universitetslektor Magnus Torstensson varit en stor utmaning för folkbiblioteken; egna hemsidor, referensverksamhet via chatt och e-post, nedladdningar av musik och e-böcker är några av de resultat som datoriseringen har medfört. Folkbibliotekens framtid enligt Torstensson är att bibliotekens roll som mötesplats ser ut att få ökad betydelse och på flera håll i landet byggs det hus som rymmer andra former av nöje och kultur förutom biblioteket. Torstensson påpekar dock att det är uppenbart att många biblioteksbehov i framtiden kan fyllas utan ett fysiskt besök i bibliotekets lokaler, till exempel att ladda hem olika typer av medier till sin dator som tidsbegränsade lån⁴⁰.

2.2.2 Bibliotekens utbud riktade till ungdomar

Barnverksamheten har sedan lång tid tillbaka varit en viktig del av folkbibliotekens verksamhet, däremot har ungdomsverksamheten hamnat mittemellan barnavdelningen och vuxenavdelningen. I boken *Studier av Barn- och ungdomsbibliotek: en kunskapsöversikt* undersöks det vad som skrivits om ungdomar och bibliotek, synen på ungdomar, deras läs- och biblioteksvanor, läsfrämjande arbete och projekt som genomförts av bibliotek både med och för ungdomar⁴¹. Genomgången av studier som handlar om ungas biblioteksvanor visar att ungdomar som läser ofta använder biblioteket och uppskattar tillgången till böcker, medan de som inte läser lika mycket uppskattar bibliotekets andra medietyper; tillgången till musik och tidskrifter och datorer. Bibliotekets breda utbud och det bemötande man får är avgörande för hur ungdomar använder biblioteket.⁴²

Många kommuner har gett biblioteken uppdraget att inrikta sig mot ungdomar, vilket bland annat har inneburit att tjänster som ungdomsbibliotekarier har inrättats. Bibliotekarie Lena Lundgren diskuterar i en artikel vad biblioteken ska göra för och med ungdomarna och vad biblioteken kan erbjuda som lockar dem även på fritiden. Enligt Lundgren så måste verksamhet för ungdomar skapas tillsammans med dem och inte för dem. Hon ger flera exempel på bibliotek som har skapat verksamhet på detta sätt. Ett av dem är PunktMedis i Stockholm som är aktuella i denna uppsats och som har skapat en verksamhet som innebär ”mer än en hylla med böcker anpassade för unga vuxna”. Utgångspunkten enligt henne bör vara ungdomars behov där biblioteket blir en arena för skriv- och kulturläger, demotek där materialet är skapat av ungdomarna själva och en plats både för skola och fritid. Programverksamhet är nödvändigt, det måste hända saker, till exempelvis Poetry Slam, serietecknande och andra aktiviteter där man själv kan delta. Genom att använda sig av fokus och referensgrupper kan biblioteket få ungdomars åsikter om vad de saknar och vill få ut av biblioteket. Det är även viktigt att biblioteket kan fungera som en kravlös plats att bara vara på⁴³

Grundtanken med bibliotek är att det är till för alla och ska ge tillgång till både information, möjlighet till kultur och en möjlighet att skapa en egen kunskap och främja läslust.

³⁸Nilsson, Sven 2005. *Barn, Tweens och bibliotek*, s. 1ff.

³⁹Hansson 2005, s. 34.

⁴⁰Torstensson 2007, s. 39ff.

⁴¹Rydsjö, Kerstin & Elf, AnnaCarin 2007. *Studier av barn- och ungdomsbibliotek* s. 137.

⁴²Rydsjö & Elf 2007, s. 146.

⁴³Lundgren, Lena 2006. *Vad gör vi med ungdomarna, kamrater?* s. 19ff.

Barnbiblioteken är utformade för att möta de behov som barn och unga har när det handlar om att erbjuda hjälp och möjlighet för att fylla det informationsbehov som barn och unga har och även det behov som dom inte är medvetna om men upptäcker när de kommer i kontakt med biblioteket.⁴⁴

Mellan 2005 och 2006 genomfördes ett projekt i Köpenhamns kommuners bibliotek. Syftet med projektet var ”at udvikle forskellige scenarier pa baggrund af ekisterende kulturanalyser, og ny empiri om de unges holdninger og deres fremdilige onsker til bibliotekerne”⁴⁵

Barnbibliotekarien Kristen Egebo menar att de unga användarna utnyttjar de nya varierande medieformerna på ett annat sätt än tidigare. Det är innehållet som är det viktiga, inte om det är en bok, film eller ett spel. Mobiltelefon, MP3 och bärbar dator är naturliga saker. Detta innebär att om biblioteken vill hålla kvar den stora grupp av unga som användare bör man vara införstådd med hur medieanvändningen ser ut och vad som finns idag.⁴⁶

Enligt Egebo är det viktigaste för unga att personalen är trevliga så att man känner sig välkommen. Kvällsöppet med arrangemang och tips på olika medietyper, trådlösa nätverk och områden som är ”tysta” är önskemål från unga. Gärna möjlighet att prova lyssna på musik, se dvdfilmer och testa dataspel för att se om det är något man vill låna hem. Generellt sett är de unga tillfredsställda med det urval av böcker som biblioteken tillhandahåller, engelskspråkig litteratur är något som tilltalar unga, både när det gäller serier, tidskrifter och fantasy.

Unga påpekar att biblioteken är dåliga på att marknadsföra sig själva, i Egebos undersökning kommer de unga med förslag på hur biblioteken ska nå ut till dem, till exempel genom skola och caféer. Andra förslag är via lånekvitteringen, en gudie som utkommer en gång i månaden, maillistor och sms som informerar om olika arrangemang som biblioteken erbjuder unga. Det är även viktigt med kunskap om vilka typer av material som de unga använder sig av. De använder den medietyp som är mest praktiskt och närliggande beroende på vilken situation man befinner sig i. Utvecklingen av den digitala teknologin och utvecklingen av Internet och datorer har revolutionerat de sätt som kommunikation sker på.⁴⁷

Egebo sammanfattar rapporten med att unga använder de digitala möjligheterna i stor utsträckning och att de vill använda dem ännu mer i framtiden.⁴⁸

2.3 Begreppen Bibliotek 2.0 och Web 2.0

Begreppet Web 2.0 började användas år 2004 och handlar om öppenhet och användarnas delaktighet där användarna skapar både innehåll och gemenskap. Användaren är en del av skapandeprocessen och slutanvändaren kan ses som en medutvecklare. Genom Web 2.0 skapas en rikare användarupplevelse och exempel på vad som räknas in i begreppet Web 2.0 är tjänster och redskap som Wikipedia, Flickr, Librarything och bloggar.⁴⁹

Web 2.0 påverkar sättet att hämta, bearbeta och dela med oss av kunskap och information. För biblioteken innebär Web 2.0 en möjlighet att bättre marknadsföra sina tjänster och nå ut till nya användargrupper och ge användarna en möjlighet att vara delaktiga och engagerade i att utveckla bibliotekens tjänster. Webben är idag en social plattform där människor kommunicerar och delar information med varandra. Genom att använda bloggen som ett redskap för att sprida information och ha en öppen kommentatorsfunktion ger biblioteken

⁴⁴Rydsjö & Elf 2007, s. 24.

⁴⁵Egebo, Kirsten 2006. Fremtidens bibliotek for de unge: Baseret på ungdomsforskning og de unges holdning til bibliotekerne, s. 9.

⁴⁶Egebo 2006, s. 5ff.

⁴⁷Egebo 2006, s. 16.

⁴⁸Egebo 2006, s. 38.

⁴⁹Nedleman, Mark 2007, *Web 2.0/Lib 2.0- What Is It? (If It's Anything at All)* s. 202.

användarna en möjlighet att komma med åsikter och en konversation med användarna görs möjlig.⁵⁰

Idén med Bibliotek 2.0 är att ta konceptet och idéerna med Web 2.0 och applicera dessa i biblioteksmiljö. De tjänster som biblioteket erbjuder görs tillgängliga för användarna när de behövs snarare än att låta användarna söka upp dem. Bibliotek 2.0 står för förändring då kunskaps och informationsflödet sker dubbelriktat istället för enkelriktat som tidigare. Principerna inom både Web 2.0 och Bibliotek 2.0 är tolkade och implementerade av olika människor och bibliotek på olika sätt, men det gemensamma är att de ger användarna en möjlighet till interaktion och ett aktivt deltagande med biblioteket.⁵¹

Stockholm stadsbibliotek är ett exempel där man har skapat en webbplats utifrån ett Web 2.0 tänkandet, där bibliotekskatalogen är helt integrerad i webbplatsen och både användare och bibliotekspersonal medverkar och är synliga. Webbplatsen innehåller både bloggar, wikis, recensioner och bilder. Besökarna ges en möjlighet att kommentera, betygssätta och tillföra ytterligare kunskap⁵².

Umeå stadsbibliotek har startat ett Bibliotek 2.0 projekt där meningen är att man ska utveckla biblioteket som mötesplats i virtuell form och skapa en biblioteks-community utifrån ett allmänskulturellt perspektiv. Användarna kan själva skapa grupper i vilket ämne som helst, till exempel inom böcker, serier och filmer. I dessa grupper kan deltagarna sedan själva kommentera, tipsa varandra och skapa egna topplistor. Dagens unga människor uppmärksammas i artikeln *Innehåll och gemenskap på webben – ett nytt sätt att möta låntagarna?* där bibliotekskonsulten Jakob Harnesk menar att om biblioteken vill hänga med måste man gå ut på webben på allvar. Eftersom tekniken och programmen har blivit enklare och lättare att använda blir genomslaget större eftersom webben innebär en stor förändring i våra sociala liv.⁵³

I artikeln *Library 2.0 service for the next generation library* beskrivs hur biblioteken och användarnas krav förändras och det centrala i Bibliotek 2.0 är användarcentrerad förändring, en bibliotekstjänst som uppmuntrar till förändring och användarnas deltagande och skapande av de virtuella tjänsterna. Det är viktigt att användarna får möjlighet att vara anonyma i sin interaktivitet, när det handlar om att kommentera blogginlägg eller kommentarer i bibliotekets katalog.⁵⁴

⁵⁰ Nygren, Åke 2007. *Bortom Web 2.0*. Konferansrapport från Computers in Libraries, s. 32ff

⁵¹ Nedleman 2007, s. 203

⁵² Ekström, Åsa 2007. *Våga synas och utmana traditionerna- i Biblioteket.se förenas teknik och kultur*, s. 34ff.

⁵³ Harnesk, Jakob 2006. *Innehåll och gemenskap på webben – ett nytt sätt att möta låntagare?*, s. 14ff.

⁵⁴ Casey, Michael & Savastinuk, Laura C 2006. *Service for the next generation library*, s. 40ff.

2.4 Kommunikation och interaktion på Internet

Internet som ett mediefenomen på samhällsnivå har funnits sedan 1990-talet och utveckling har gått fort fram, de tekniska möjligheterna med datorer och Internet blir allt fler och större. En viktig term är Internetåldern och att samhällsutvecklingen förändras i samspel med Internet. Vårt sätt att använda Internet och de tekniska kommunikationsmedlen ändrar vårt sätt att tänka, handla och kommunicera med varandra. Sättet att umgås förändras och ger många möjligheter; studier på distans och möten med människor på andra platser i världen är två exempel på sätt att utnyttja och använda Internet och dess kommunikationsformer. Internetåldern är en ny epok med chatt och möten med nya människor, att söka efter information och e-handla. Människor får även en chans att uttrycka sina åsikter på ett annat sätt än tidigare, bland annat genom dagstidningar som börjar med kommentarsfält där man kan ge sin åsikt över en viss händelse.

Det är viktigt att inte glömma bort att trots tekniken och dess möjligheter så är det människans användning av tekniken som åstadkommer samhällsförändringar.

En av Internets många egenskaper är att man får tillgång till många sorters arkiv, genom att gå tillbaka i tiden hittar man äldre material som gamla inlägg gjorda tidigare.⁵⁵

Karaktärsdrag som tillskrivs Internet är interaktivitet och effektiva kommunikationsmöjligheter. Men för att kunna utnyttja detta är tillgänglighet, möjlighet att ägna tid och framförallt kostnaden viktiga faktorer som kan påverka användandet av Internet.⁵⁶ Användarna måste själva söka sig till en webbplats och för att vilja detta är det viktigt hur man upplever användbarheten hos mediet eller plattformen⁵⁷. För många barn och unga är Internet inte någonting nytt utan snarare någonting självklart som har funnits på samma sätt som andra medietyper⁵⁸.

För unga blir nätet en plats där man lär sig att diskutera, argumentera och pröva sina åsikter och man lär sig att kommunicera med olika människor. De flesta sidor som unga besöker är användargenererade sidor, det vill säga nästan allt material som finns är skapat av den som besöker sidan. Detta skiljer sig från hur vuxna använder sig av Internet menar författarna till *Ungas integritet på nätet : en guide för föräldrar, pedagoger och andra viktiga vuxna*, Johnny Lindqvist och Ewa Thorslund, som båda har lång erfarenhet av arbete med Internet och fokus på kommunikation, unga, etik och säkerhet. Vuxna använder sig mest av redaktionella sidor, som till exempel tidningar och banksidor. Det är viktigt att tänka på att dagens 15 åringar är uppvuxna med Internet och de vet inte hur det är att leva utan. För dagens vuxna däremot är det en ny teknik och ett nytt sätt att kommunicera med. För vuxna blir det därför viktigt att engagera sig i den digitala vardag som unga befinner sig i för att förstå hur den ser ut.⁵⁹

⁵⁵ Dahlgren, Peter (red) 2002. *Internetåldern*, s. 28.

⁵⁶ Dahlgren 2002, s. 64.

⁵⁷ Meldré, Helena 2002. *Användare och användning*, s. 78.

⁵⁸ Meldré 2002, s. 81.

⁵⁹ Lindqvist, Johnny & Thorslund, Ewa 2008. *Ungas integritet på nätet: en guide för föräldrar, pedagoger och andra viktiga vuxna*, s. 51ff.

3 Tidigare forskning

Detta kapitel presenterar tidigare forskning inom ämnesområdet bloggar och bibliotek med exempel på hur unga använder sociala nätverkstjänster på webben samt hur dessa kan användas av biblioteken.

3.1 Webbloggar och Bibliotek

Det finns en hel del forskning som behandlar fenomenet bloggar och bibliotek i olika sammanhang, trots att det är ett relativt nytt fenomen. Den forskning som jag tar upp här visar dels exempel där innehållsanalys har använts som metod för att studera bloggar och exempel på studier som har undersökt biblioteksbloggar ur olika perspektiv.

Laurel A. Clyde var verksam som professor vid universitetet på Island fram till 2005 då hon avled. Hon har publicerat både artiklar och böcker inom ämnet bloggar och bibliotek och forskat kring Internet, bibliotek och bibliotekarier.⁶⁰

I artikeln *Weblogs – are you serious?* tar Clyde upp historik kring bloggar och hur de kan användas. Hon skriver om bloggen som ett möjligt kommunikationsverktyg för biblioteken och hur den kan användas för både information och underhållning. För många bibliotekarier är bloggen naturlig, men inte när det handlar om biblioteken, hon menar att många av dem som använder sig av bloggar inte gör det på ett bra sätt.⁶¹

I boken *Weblogs and Libraries* ger Clyde först en generell överblick över bloggen, dess funktioner, historik och tekniska funktioner. Clyde diskuterar bloggar ur två perspektiv, bloggar som en källa för information för bibliotek och bibliotekarier och bloggen som ett redskap för biblioteken att marknadsföra sina tjänster och kommunicera med användarna. Som ett verktyg för kommunikation menar hon att bloggans användningsområden är att informera om nyheter, förändringar, information om evenemang och ge användarna en möjlighet till att kommenterar bibliotekets tjänster⁶². Hon diskuterar bloggen som en källa för information, och kopplar samman bloggfenomenet med biblioteks- och informationsvetenskap. Boken innehåller många exempel på olika typer av biblioteksbloggar, skapade av enskilda bibliotekarier såväl som olika bibliotek.

Denna studie kommer jag att utgå ifrån när jag analyserar mina resultat då min studie till stor del påminner om Clydes. Även om hon inte har tittat på biblioteksbloggar som specifikt vänder sig till ungdomar så har hon undersökt ett stort antal biblioteksbloggar och tittat på hur de ser ut och fungerar.

2003 utförde Clyde innehållsanalys som gjordes på 57 biblioteksbloggar från USA, Canada och England. Ett problem var att hitta dessa bloggar, vilket även skapar ett problem för biblioteket att nå ut med dem. Hennes definition av biblioteksbloggar är bloggar som är skapade och drivs av bibliotekarier. Syftet var att ta reda på vilken typ av bibliotek som använde sig av bloggar och att undersöka hur dessa användes. Folkbibliotek var den bibliotekstyp som hade flest bloggar (25 stycken) följt av universitetsbibliotek (21 stycken). Vanligaste syftet med bloggarna i hennes studie var att ge information och nyheter till användarna, även länktips till internetsidor var vanligt förekommande. Andra uttalade syften var att tillhandahålla länkar, bokrecensioner, information om nya böcker, underhållning, nyheter och information för bibliotekarier, diskussioner kring böcker, information för finansiärer, forskningstips och kommunikation mellan biblioteken.

Resultatet av hennes innehållsanalys var att 41 av bloggarna innehöll korta artiklar och nyheter med länkar till dem. 36 av bloggarna hade information av Internetresurser och 25 av bloggarna innehöll information om aktiviteter på biblioteket. 20 stycken innehöll information

⁶⁰ Rosenfeld, Esther. *In memory of L. Anne Clyde*. s. 52

⁶¹ Clyde, Laurel A 2004a. *Weblogs – are you serious?*, s. 390ff.

⁶² Clyde, Laurel A 2004b. *Weblogs and libraries*, s. 85ff.

om nya böcker och resurser på biblioteket. 10 av bloggarna innehöll bokrecensioner och 9 stycken lokala nyheter. Bara hälften av bloggarna gjorde reklam för biblioteket och de olika tjänster man erbjöd användarna.⁶³

Anmärkningsvärt var att bara hälften av bloggarna hade länkar till bibliotekets hemsida. 16 av bloggarna i studien gav läsarna en möjlighet att kommunicera med biblioteket, 6 bloggar erbjöd läsarna diskussionsforum och 11 stycken gav läsarna möjlighet att kommentera blogginläggen. Största delen av bloggarna fungerade således som en envägskommunikation med läsarna.⁶⁴

Uppdateringar/Nya inlägg gjordes inte så ofta, en av fem hade uppdaterats på 24 timmar och några uppdaterades väldigt oregelbundet vilket innebar att läsarna inte besöker bloggen regelbundet. 31 av bloggarna hade uppdaterats den senaste veckan. Om inlägg inte görs ofta fungerar inte kommunikationen mellan användarna och biblioteket, vilket ger en envägskommunikation. Uppdatering av bloggen kan ses som en indikation på hur biblioteket ser på bloggen som medium och vilket engagemang man har för bloggen.⁶⁵

Eftersom fenomenet med bloggar är relativt nytt finns det inte så många undersökningar som handlar om bloggar som riktar sig till ungdomar men här presenteras några magisteruppsatser som behandlar ämnet bloggar och bibliotek ur olika perspektiv.

Sofia Nedgård och Karin Svengård analyserar i sin magisteruppsats *Tre biblioteksbloggar i fokus – en kvalitativ innehållsanalys* biblioteksbloggar innehållsmässigt för att ta reda på vad det bloggas om, främst inom ämnesområdet kunskapsorganisation. Deras resultat visar på att de allra flesta inlägg som publiceras är tips på media och utställningar men att dessa ofta handlar om sådant som händer utanför biblioteket. Kunskapsorganisation som ämne förekommer inte så ofta och som kommunikationskanal anser de att bloggen inte fungerar särskilt tillfredsställande då kommentatorsfunktionen inte används särskilt mycket. Denna studie påminner en del om den jag utfört då den visar på hur innehållsanalys används som metod för att studera bloggar, vilket innehåll som publiceras i bloggarna och hur kommentatorsfunktionen utnyttjas i bloggarna. Även om fokus inte är på samma målgrupp som i min studie är den intressant att jämföra med.⁶⁶

Angelica Swedman undersöker i magisteruppsatsen *Bloggtider för bibliotek och bibliotekarier? – studie om bloggars användbarhet i bibliotekssektorn* fenomenet bloggar och varför bibliotekschefer och bibliotekarier har valt att blogga och hur bloggen kan fungera som ett hjälpmedel för information, kommunikation och lärande. Även vilka för och nackdelar som finns med biblioteksrelaterade bloggar tas upp.⁶⁷

Genom 11 intervjuer med bibliotekschefer och bibliotekarier kommer hon fram till att bloggarna i huvudsak används som ett informations- och kommunikationsverktyg riktat mot både allmänheten och bibliotekspersonalen. Bloggen används även som ett marknadsföringsverktyg för att nå ut med bibliotekets tjänster och det förekom även att bloggen användes som ett pedagogiskt redskap för undervisning och kompetensutveckling. De positiva erfarenheterna som framkom var att bloggen är användarvänlig och ger en möjlighet till kommunikation och interaktion med både allmänheten och kollegor. Nackdelarna med att använda bloggen var risken för att bloggen fylls med spam och att få användare utnyttjade kommentatorsfunktionen.⁶⁸ Denna studie är intressant att jämföra med i avseendet kring hur kommentering av blogginlägg ser ut.

⁶³ Clyde 2004b, s. 93ff.

⁶⁴ Clyde 2004b, s. 97.

⁶⁵ Clyde 2004b, s. 100.

⁶⁶ Nedgård, Sofia & Svengård, Karin 2007. *Tre biblioteksbloggar i fokus – en kvalitativ innehållsanalys*, s. 54ff.

⁶⁷ Swedman, Angelica 2006. *Bloggtider för bibliotek och bibliotekarier? - studie om bloggars användbarhet i bibliotekssektorn*, s. 7.

⁶⁸ Swedman 2006, s. 59f.

I magisteruppsatsen *Bloggen – ett redskap för byggande av identitet och sociala nätverk: en kvalitativ studie av bibliotekariers bloggande* har Therese Ekstrand tittat på hur det kommer sig att bibliotekarier bloggar på sin fritid om något som ligger nära deras yrkesliv. De intervjuer som genomfördes visade att det var flera faktorer som påverkade detta. Två faktorer som nämns är bloggen som ett nytt fenomen och att det lockats av den tekniken som bloggen bygger på. Bloggen ger dem även en möjlighet att uttrycka deras åsikter och berätta mer om sina liv och den fungerar även som ett arkiv där de sparar information och kan förmedla den vidare till andra. Bloggen fungerar även som ett nätverk både för att bevara gamla kontakter och skapa nya.⁶⁹

I artikeln *Social Networking Sites – why Teens Need Places Like MySpace* beskrivs hur webben fungerar som ett verktyg för ungdomar att ta reda på vem de är och skapa sin identitet. Genom att skriva dagbok har ungdomar kunnat föra en dialog med sig själva om sina liv, och genom bloggar och MySpace applikationer blir det möjligt att föra dialoger både med vänner och obekanta. Här visas hur Myspace blogg tjänst erbjuder flera olika interaktiva finesser som ger unga en möjlighet att undersöka och visa vem de är, till exempel genom att visa vilka skivor man lyssnar på, böcker man läser eller dataspel man spelar. Sociala nätverkstjänster som till exempel Myspace kan användas av bibliotek för att nå ut med sin verksamhet till barn och unga både för kommunikation och för marknadsföring.⁷⁰ Denna artikel är intressant eftersom den visar hur unga använder webben och visar på hur bibliotek kan använda dessa tjänster för att nå denna målgrupp.

⁶⁹ Ekstrand, Therese 2006. *Bloggen – ett redskap för byggande av identitet och sociala nätverk: en kvalitativ studie av bibliotekariers bloggande*, s. 50ff.

⁷⁰ Rapacki, Sean 2007. *Social networking Sites – why Teens Need Places Like Myspace*, s. 28ff.

4 Teori

Detta kapitel inleds med en motivering till val av teori samt en presentation av de teoretiska utgångspunkter som används för att analysera och tolka det material som ingår i studien. Avslutningsvis presenteras ett exempel på hur denna teori använts i en tidigare studie.

4.1 Val av teori

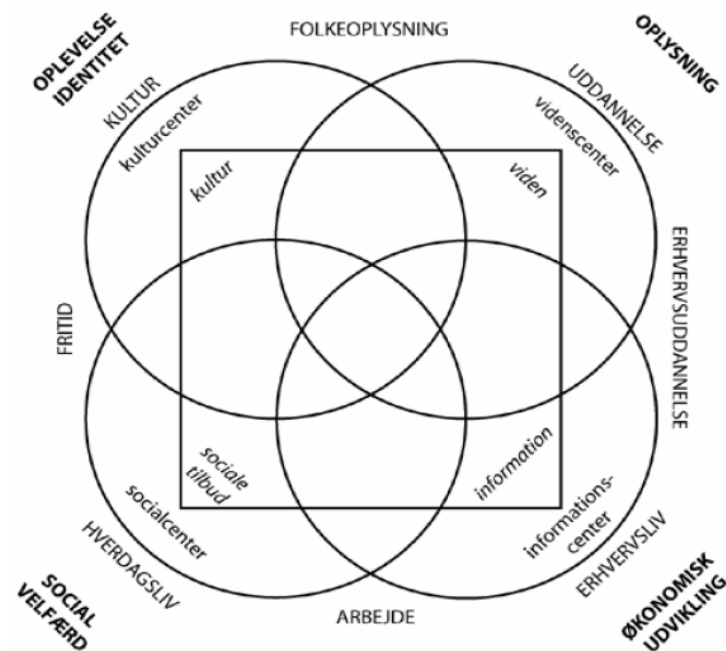
I boken *Det lokale biblioteket- afvikling eller udvikling* skriver kulturpolitikforskarna Marianne Andersson och Dorte Skot-Hansen om det lokala biblioteket, dess verksamhet och vilken betydelse de har i lokalsamhället. Resultatet av deras studie blev en modell som de kallar för Model over det lokale biblioteks profil. Modellen användes sedan som analysinstrument för att kunna analysera vilken roll de medverkande biblioteken hade valt, mer eller mindre aktivt, i förhållande till respektive lokalsamhälle som varje bibliotek förekom i.

Deras modell kan användas till att beskriva folkbibliotekens profil i lokalsamhället men även till att diskutera vilka aspekter av verksamheten som prioriteras.

Genom att använda Andersson och Skot-Hansens modell med de fyra olika profilerna i min studie kan bloggarnas innehåll sättas i ett sammanhang över vilken bild bloggarna skapar av biblioteket genom de blogginlägg som publiceras.

4.2 Andersson och Skot-Hansens modell över bibliotekens profiler

Deras undersökning genomfördes i tre delar med både kvalitativa och kvantitativa metoder där den första delen innebar en kvalitativ analys av folkbibliotekets roller i tre lokalsamhällen; landsbygdskommun, större stad och storstad. I den andra och tredje delen av undersökningen skickades enkäter ut till huvudbiblioteken och filialer. Frågorna handlade om folkbibliotekets placering och synlighet i den kommunala organisationen samt frågor som handlade om bibliotekets roll som resurscenter och kulturcentrum och hur de var förankrade i sitt respektive lokalsamhälle. Dessa enkäter kompletterades med intervjuer och dokumentation såsom budget och rapporter.⁷¹

Andersson & Skot-Hansens modell över det lokala bibliotekets profil. (1994, sid 18)

⁷¹ Andersson, Marianne & Skot Hansen, Dorte 1994. *Det lokale bibliotek- afvikling eller udvikling*, s. 17.

Andersson & Skot Hansen definierar de fyra profilerna på följande sätt:

Biblioteket som kulturcentrum: (Kulturcenter) Genom att erbjuda olika typer av arrangemang blir funktionen att ge kulturella och konstnärliga upplevelser för användarna. I denna studie ses denna profil rymma blogginlägg som handlar om arrangemang av olika slag och inom olika områden såsom exempelvis konst, musik och författarbesök som biblioteket erbjuder eller tipsar om.

Biblioteket som kunskapscentrum: (Videscenter) Bibliotekets uppgift blir att erbjuda material till studier och hjälp med informationsökning. Både för ett eget privat syfte och i utbildningssyfte. I denna studie hamnar de blogginlägg som innehåller information om media som biblioteken erbjuder eller tipsar om utanför biblioteket och annan information om författare, litteraturpriser och historiska händelser. Även länkar, både till bibliotekskatalogen och länkar som biblioteket publicerar för läsaren som ger möjlighet att gå vidare för mer läsning hamnar inom denna profil.

Biblioteket som informationscentrum: (Informationscenter) Tillhandahåller biblioteksinformation och samhällsinformation. I denna studie menar jag att blogginlägg som innehåller allmän information från biblioteket och information som har med bloggen att göra hör till denna profil.

Biblioteket som socialt centrum: (Socialcenter) Biblioteks uppgift är att vara en mötesplats för användarna, en plats att bara vara på utan några krav.⁷² Inlägg som har med biblioteket som en öppen mötesplats man kan besöka utan att ha något ärende till annat än att bara vara i rymmer under denna profil i min studie.

Författarna menar att denna modell ska ses som en ram för diskussion snarare än en verklighet som inte kan beskrivas eller beräknas exakt. De fyra profilerna överlappar varandra och hänger ihop med många andra faktorer, både interna och externa.⁷³ De poängterar också att det är upp till varje enskilt folkbibliotek att skapa ett utbud i förhållande till det lokalsamhälle som biblioteket är en del av, personalens kompetens och beroende på de riktlinjer och lagar som styr.⁷⁴

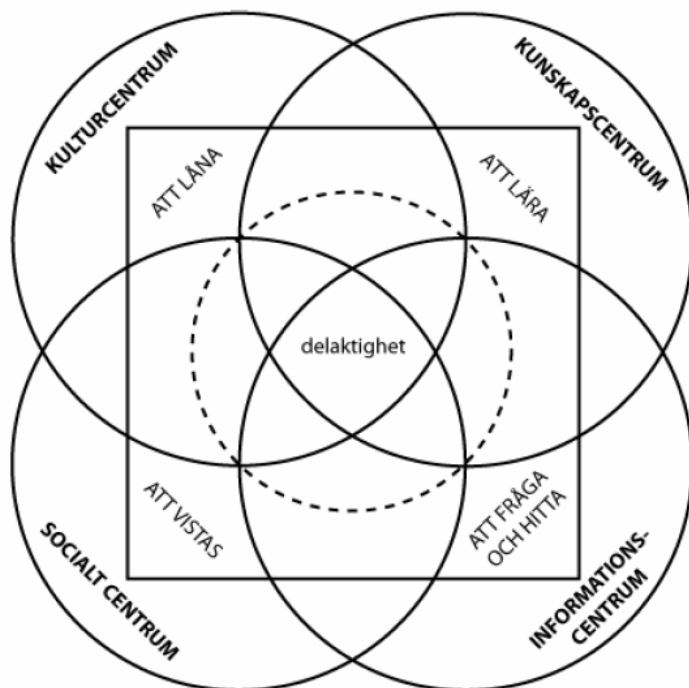
Ett exempel där Andersson och Skot-Hansens modell används är i magisteruppsatsen ”*Utan bibliotek är det tråkigt*” En grupp flerspråkiga barns interaktion med tre bibliotek där Elin Harryson & Evelina Joëlsson tar modellen till hjälp när de analyserar bibliotekens betydelse för barn i förorten. Genom att placera in barns behov och intressen i modellen blir den ett redskap att använda även för barn som en användargrupp. I deras modell över bibliotekets funktioner för barn skapar de ett centralt fält som Andersson och Skot-Hansens modell saknar, nämligen delaktighet som placeras i mitten av modellen.⁷⁵

⁷² Andersson & Skot Hansen 1994, s. 19.

⁷³ Andersson & Skot Hansen 1994, s. 245.

⁷⁴ Andersson & Skot Hansen 1994, s. 248.

⁷⁵ Harryson, Elin & Joëlsson, Evelina 2006. ”*Utan bibliotek är det tråkigt*” En grupp flerspråkiga barns interaktion med tre bibliotek, s. 72.

Harryson & Joelssons modell över det lokala bibliotekets profil utformad med barn och unga som målgrupp

Jag har valt att i min studie anamma deras idé om ett centralt fält i mitten. Eftersom min studie bygger på material från Internet och ett sätt att använda sig av bloggen är att kommunicera och interagera med sina läsare föredrar jag att kalla termen delaktighet för interaktion. Med termen interaktivitet menas att sända ut och få respons på materialet⁷⁶. Genom att placera interaktion centralt i mitten av modellen kopplas de fyra profilerna samman med interaktion som en gemensam nämnare.

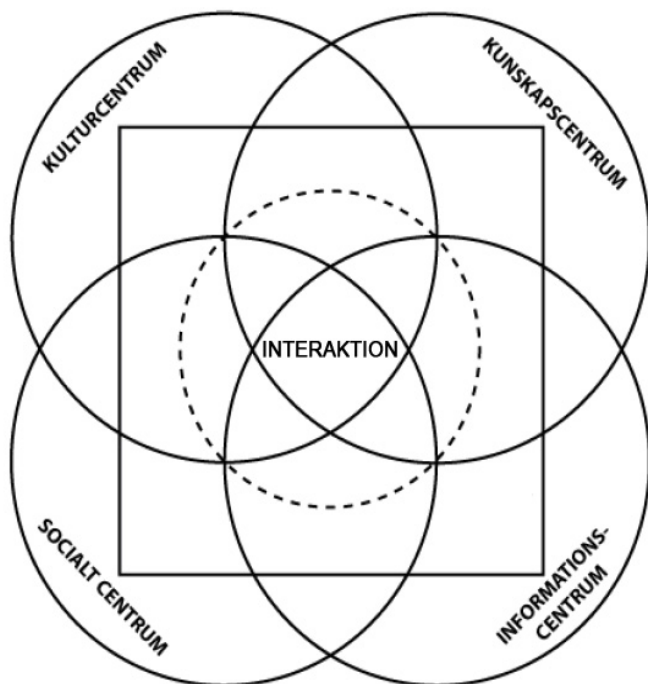

Bild över hur Andersson och Skot-Hansens modell appliceras i min studie.

⁷⁶ Svenningsson, Malin et al 2003. *Att fånga nätet*, s. 11.

5 Metod och material

Detta kapitel inleds med en metoddiskussion följt av de avgränsningar och urval som har gjorts inför denna studie. En presentation av de tre biblioteksbloggar som ingår i studien ges följt av ett avsnitt om analys och tolkning av text samt innehållsanalys som metod. Kapitlet fortsätter med en beskrivning av tillvägagångssätt och hur kodschemat har utformats. Kvalitetsaspekter att ta hänsyn till när innehållsanalys används som metod avslutar detta kapitel.

5.1 Metoddiskussion

Innehållsanalys är en metod som passar för att hitta mönster i ett större material och för att göra kategoriseringar och jämförelser.⁷⁷ För denna uppsats passar denna metod bra eftersom jag vill ta reda på innehållet i en större mängd material.

Starka sidor hos innehållsanalysen är enligt Bryman att det är en öppen forskningsmetod där det är enkelt att beskriva hur man har gjort sitt urval och hur kodnings-schemat är utformat.⁷⁸

Min studie är en undersökning av blogginlägg som gjorts under en begränsad period och inte en totalgenomgång av samtliga blogginlägg som publicerats av respektive blogg. Jag anser ändå att ett visst mönster ska kunna utläsas. Eftersom en av bloggernas kännetecken är att uppdateringar ska göras ofta är den period på fyra månader som jag har undersökt blogginläggen tillräcklig för att ge en bild av hur ofta dessa uppdateringar görs samt vilka olika typer av innehåll som publiceras under tidsperioden. De tre bloggar som ingår i denna studie drivs av bibliotek och inte av privatpersoner. Man kan tänka sig att det finns vissa direktiv över vad som får skrivas i bloggen eller inte, vilket man får ha i åtanke.

5.2 Avgränsningar och urval

Peter Alsbjer, länsbibliotekarie vid Länsbiblioteket inom Regionförbundet Örebro, har sammanställt en lista som publicerats på WebbIT Biblioteks hemsida⁷⁹ där en rad biblioteksrelaterade bloggar presenteras. Mitt urval har varit de bloggar som riktar sig till unga och som drivs av bibliotek och inte enskilda bibliotekarier. Resultatet blev två stycken, PunktMedis och Ungdomshörnan/Karmakult. Den tredje bloggen, Ungabotkyrkabibliotek hittade jag genom en länk från Ungdomshörnan/Karmakult. Samtliga bloggar hör till folkbibliotek i Stockholmsområdet.

Jag har valt att undersöka blogginlägg publicerade mellan januari och april 2008. Eftersom jag vill titta på hur ofta bloggen uppdaterats valde jag en tidsbegränsad period istället för att välja ett visst antal blogginlägg från varje blogg. Detta gör att de olika bloggarna inte får exakt samma antal inlägg med det speglar också hur respektive bibliotek använder bloggen som redskap.

Antal blogginlägg under denna tidsperiod är totalt 98 stycken.

5.3 Presentation av bloggarna

5.3.1 PunktMedis

En del av Medborgarplatsens bibliotek som riktar sig till barn och ungdomar i åldern 13-19 år. Deras blogg har funnits sedan augusti 2006. Från januari till och med april gjordes 27 inlägg i bloggen.

⁷⁷ Bergström, Göran & Boréus, Kristina 2000. *Textens mening och makt* s. 84.

⁷⁸ Bryman, Alan 2002, *Samhällsvetenskapliga metoder*, s. 203.

⁷⁹ Nätverket för Sveriges IT konsulenter. *Svenska Biblioteksrelaterade bloggar*.

<http://punktmedis.blogspot.com/>

5.3.2 Ungdomshörnan / Karmakult

Ungdomsbibliotekarierna i Solna bloggar tillsammans om böcker, film, musik, serier och annat kul enligt deras egen beskrivning på bloggens förstasida.

Bloggen har funnits sedan mars 2006. Under perioden januari till och med april gjordes 52 inlägg i bloggen.

<http://ungdomshornan.blogspot.com/>

5.3.3 Ungabotkyrkabibliotek

Bloggen drivs av biblioteken i Botkyrka för unga och har funnits sedan december 2007.

<http://ungabotkyrkabibliotek.wordpress.com/>

19 inlägg gjordes under perioden januari till och med april. Bloggen presenteras av dem själva som att den riktar sig till unga och att man kan läsa och tipsa om böcker, filmer, skivor, spel och annat kul. De uppmanar i presentationen att man kan kommentera, diskutera, ställa frågor och anger en mailadress dit man kan skicka något man själv har skrivit eller vill tipsa om.

5.4 Analys och tolkning av text

Med inspiration från forskarna och lärarna Göran Bergström och Kristina Boréus vid Stockholms Universitet, som menar att i varje textanalys är tolkning något som ingår oavsett hur man väljer att analysera en text har jag valt att närma mig de blogginlägg som utgör grunden för denna studie. Texten måste tolkas och varje läsare närmar sig en text med en förförståelse och utan en viss förförståelse är tolkning omöjlig. Min förförståelse handlar både om tidigare kunskaper och erfarenheter av såväl bloggar som litteratur och andra aktiviteter för unga.

Bergström och Boréus menar att en text har en föränderlig betydelse, att det är omöjligt att rekonstruera exakt vad författaren har velat säga med texten och hur mottagaren förstått den. Det väsentliga är texten som den är tillgänglig och vi själva som socialt och historiskt betingade uttolkare. Uttolkaren använder sig av sin samtida kunskap och erfarenheter som samspelar med de erfarenheter som den ursprungliga texten bygger på. Denna tolkningsstrategi är uttolkarorienterad och min förståelse ligger närmast denna strategi.⁸⁰

5.5 Innehållsanalys som metod

Innehållsanalys handlar om att systematiskt beskriva en texts innehåll och termen innehållsanalys används om analyser där man räknar/mäter vissa företeelser i texten och grundidén är att utifrån ett särskilt forskningssyfte kvantifiera någonting i texter.⁸¹ Denna studie har både kvalitativa och kvantitativa inslag, två av mina frågeställningar är att se hur interaktionen mellan de som skriver bloggen och läsarna ser ut, och hur bloggen som redskap används av biblioteken. För att få svar på dessa frågor måste jag räkna antalet kommentarer och antalet blogginlägg i relation till tidsperioden. Jag har också räknat antal bilder som respektive blogg publicerat att få en bild av hur biblioteken använder sig av denna funktion. För att få svar på min fråga om vilket innehåll blogginläggen har kommer det kvalitativa inslaget in, genom att blogginläggen placeras in i teman beroende på dess innehåll. I kapitel 6.1 presenteras de teman som skapats utifrån de blogginlägg som ingår i denna studie.

⁸⁰ Bergström & Boréus 2000, s. 23ff.

⁸¹ Bergström & Boréus 2000, s. 43ff.

5.6 Tillvägagångssätt och kodschema

Då det material som ingår i min innehållsanalys bara är publicerat på webben blev mitt tillvägagångssätt att först skriva ut blogginläggen i pappersform, där datum och eventuella kommentarer från läsare syns för att enklare kunna läsa och hantera materialet.

Ett sätt att gå tillväga när man använder sig av innehållsanalys som metod, är att bygga upp kategorier underifrån och låta dessa växa fram under insamlingen och bearbetning av det material som man har. Professor Maj Klasson använder sig av detta tillvägagångssätt i sin undersökning av svensk biblioteks- och informationsvetenskaplig forskning.⁸²

Sofia Nedgård och Karin Svengård använder sig av kvalitativ innehållsanalys som metod i sin magisteruppsats och de bygger upp sitt kodschema genom att använda sig av Klassons metod.⁸³ Eftersom min ambition är att se vilka innehållsliga teman som förekommer i blogginläggen och jag har valt att bygga upp mitt kodschema på samma sätt som Nedgård och Svengård gjort eftersom det inte finns något färdigt kodschema jag kan använda mig av.

Genom att först läsa igenom materialet i sin helhet har jag fått en överblick av innehållet. Därefter har jag läst varje blogginlägg separat. Innehållet har antingen skapat ett nytt tema, eller om innehållet redan förekommit, placerats i tema som uppstått tidigare i undersökningen. Varje blogginlägg har skapat ett eller flera teman beroende på innehållet. På detta sätt har mitt kodschema med 21 teman skapats och dessa presenteras i kapitel 6.

I denna studie är jag intresserad av det som skrivs, det vill säga det innehåll som biblioteken presenterar i sina blogginlägg. De 21 teman som har vuxit fram utifrån blogginläggens innehåll har skapats utifrån det skrivna innehållet. Ibland har det uttryckligen stått ett ord som förekommit som tema, men eftersom blogginläggens innehåll har analyserats med ett kvalitativt perspektiv har det inte räknats förekomst av ett visst ord utan det är innehållet i varje blogginlägg som har fått stå till grund för vilket tema det har skapat.

Min teoretiska referensram var att utgå ifrån är Andersson & Skot-Hansens modell över bibliotekets lokala profil för att efter analysen placera innehållet av de teman som förekommer i blogginläggen i ett sammanhang. När innehållsanalysen av samtliga blogginlägg var genomförd och innehållet placerats i de 21 teman som uppkom använde jag mig av Andersson och Skot-Hansens modell genom att dessa 21 teman delades in under någon av de fyra profilerna. Resultatet av detta redovisas i kapitel 6.

5.7 Kvalitetsaspekter

Det finns vissa fällor att se upp med när man genomför en innehållsanalys och det handlar om att säkerställa dimensionerna så att dessa är åtskilda från varandra. Det finns även några reliabilitetsproblem att se upp för, ibland kan det uppstå situationer där ens bedömning riskerar att falla åt ett bestämt håll eller så kan det handla om hur tydligt något ska sägas för att kodas på ett visst sätt.⁸⁴

Om frågeställningen inte är konkret och tydligt utformad kan det innebära att man analyserar fel typ av media eller att kodningsschemat saknar dimensioner.⁸⁵ Eftersom min frågeställning var att ta reda på vilket innehåll som biblioteken publicerar i sina bloggar och jag valde metoden som går ut på att låta kodschemat växa fram under arbetes gång har jag undvikit att dimensioner har saknats.

⁸² Klasson, Maj 1990. Biblioteksforskning i Sverige: en innehållsanalys av svensk biblioteksforskning/biblioteks- och informationsvetenskap 1900-1988, s. 25ff.

⁸³ Nedgård & Svengård 2007, s. 22.

⁸⁴ Bergström & Boréus 2000, s. 52.

⁸⁵ Bryman 2002, s. 192.

För att kontrollera intersubjektiviteten har jag valt att använda mig av Bergströms & Boréus förslag om dubbelkodning. För att få ett resultat som är tillförlitligt har jag genomfört kodarbetet vid två tillfällen, i juni och augusti. Genom att jag har kodat samma delar av materialet två gånger vid två olika tillfällen har jag försäkrat mig om att de tolkningar som görs är samstämmiga. Vid det första tillfället konstruerades mitt kodschema med de 21 teman som framkom och den andra kodningen genomfördes för att säkerställa att jag läste och tolkade blogginläggen på samma sätt som vid första tillfället så att de 21 teman som fastställdes vid första kodningsstillfället var samstämmiga med hur innehållet lästes och tolkades vid andra tillfället.

6 Resultatredovisning och analys

Detta kapitel inleds med en presentation av de teman som skapades genom innehållsanalysen och hur dessa kopplas till Anderson och Skot-Hansens modell som presenterades i kapitel 4. Därefter redovisas resultat av innehållsanalysen för respektive blogg följt av en presentation av hur stor andel av blogginläggen som var kommenterade och hur användning av bilder i bloggarna ser ut. Antalet publicerade blogginlägg för respektive blogg redovisas och sist i kapitlet ges en sammanfattning och analys av innehållet i relation till Andersson och Skot-Hansen modell samt en jämförelse av innehållet i de tre bloggarna i relation till varandra.

6.1 Bloggarnas innehåll

Genom innehållsanalys av blogginläggen under perioden januari till och med april 2008 skapades 21 teman.

Ett blogginlägg kan innehålla både flera olika teman och flera av samma tema eftersom inläggen ofta handlar om flera skilda saker. Tips på media på biblioteket är ett exempel på tema där samma tema förekommer flera gånger i samma blogginlägg, exempelvis flera tips på olika böcker. Länkar är även ett sådant tema där flera olika länkar förekommer i ett och samma inlägg eller i inlägg som handlar om ett annat tema men en länk redovisas.

Presentation av de teman som förekom i innehållsanalysen av blogginläggen:

1. **Arrangemang inom musik:** Till detta tema hör spelningar och kurser inom olika musikstilar, både kommande och sådana som har ägt rum.
2. **Arrangemang inom konst:** Inom detta tema hamnar inlägg som har med vernissage, utställningar och kurser inom olika typer av måleri och fotografi.
3. **Arrangemang inom textil:** Under detta tema hamnar de arrangemang som har med någon typ av sömnad/textilarbete att göra.
4. **Temaarrangemang:** Arrangemang som har ett samlat tema men innehåller flera typer av aktiviteter, till exempel föreläsningar och uppträdanden inom ett specifikt ämne/område.
5. **Arrangemang utanför biblioteket:** Sådana arrangemang som ordnas utanför biblioteket som konserter, utställningar, tips på museer och andra händelser som inte äger rum på biblioteket eller via biblioteket.
6. **Filmvisning:** Inlägg som handlar om filmvisning arrangerad av biblioteket
7. **Skrivarverkstad:** Inlägg som handlar om skrivareverkstad, både kommande och sådana som har ägt rum.
8. **Serieverkstad:** Inlägg som handlar om Serieverkstad, både kommande och sådana som har varit.
9. **Författarbesök:** Detta tema tar upp inlägg om kommande författarbesök och författarbesök som har ägt rum.
10. **Tävlingar:** Tävlingar som anordnas och resultat av tävlingar.
11. **Bokcirklar:** Bokcirklar som anordnas av biblioteken.

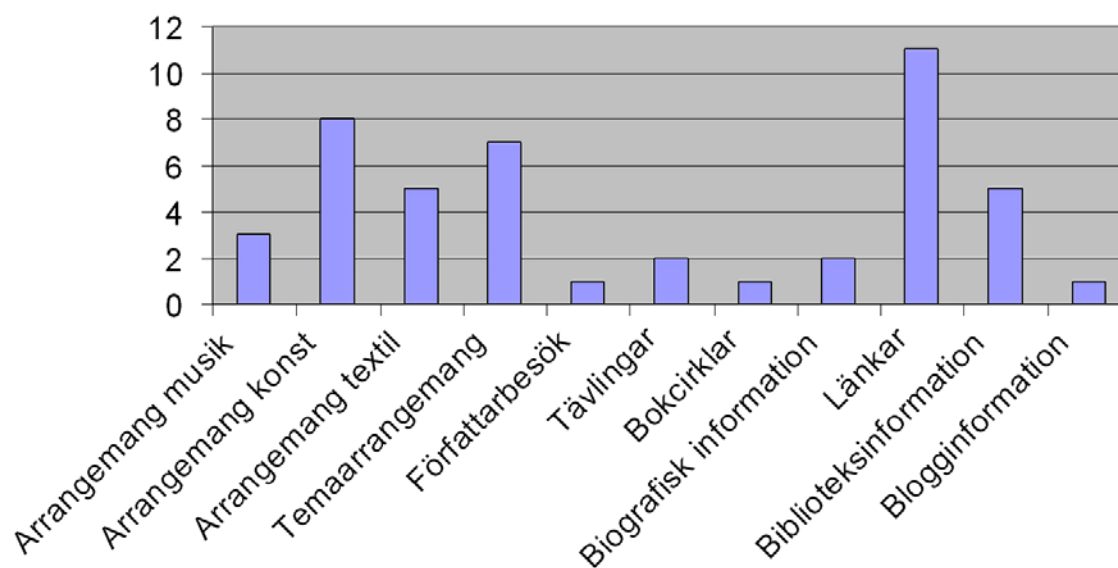
- 12. Media på biblioteket:** böcker, film, skivor, tv-spel och andra typer av media som finns i bibliotekets bestånd. Under detta tema hamnar både sådant som biblioteket tipsar om eller skriver om i allmänhet.
- 13. Media utanför biblioteket:** Film på bio, tv-program, dvd-boxar och tv-serier. Sådan media som inte tillhandahålls av biblioteket. Både renodlade tips och media som de skriver om.
- 14. Biografisk information:** Allmän information om författare, musiker, regissörer och deras verk, böcker som blir film.
- 15. Länkar:** Under detta tema samlas alla länkar som publiceras i bloggen oavsett vilken typ av innehåll som länken har.
- 16. Litteraturpriser, Förlag och Institut:** Här hamnar inlägg som handlar om olika litteraturpriser, förlag och företag som sysslar med litteratur på något sätt.
- 17. Historiska händelser och Temadagar:** Inlägg som handlar om uppmärksammade dagar, till exempel Förintelsens minnesdag och Internationella kvinnodagen.
- 18. Utgivna böcker:** Inlägg som tar upp böcker som ännu inte är utgivna.
- 19. Biblioteksinformation:** Allmän information från biblioteket som inte hör hemma under något annat tema.
- 20. Blogginformation:** Information som har med biblioteksbloggen att göra.
- 21. Interaktion:** Inlägg som uppmanar till interaktion med läsare/besökare av bloggen och biblioteken.

De teman som uppkommit genom analysen placerades sedan in Andersson och Skot-Hansens profiler som presenterades i kap 4.2 för att kunna urskilja hur innehållet i respektive blogg fördelade sig och för att kunna se vilken bild av biblioteken som bloggen ger.

Profilen Biblioteket som kulturcentrum kopplas till tema 1 - 13, Biblioteket som kunskapscentrum är kopplade till tema nr 14-18 och Biblioteket som informationscentrum är kopplade till tema 19 och 20. Profilen Biblioteket som socialt centrum finns inte representerat i de blogginlägg som analyserat, därför finns inte den profilen med i resultatredovisningen och tema nummer 21, Interaktion faller utanför dessa fyra profiler och redovisas därför utanför dessa fyra profiler.

6.1.1 PunktMedis

Tema	Antal gånger temat förekommer
Arrangemang inom musik	3
Arrangemang inom konst	8
Arrangemang inom textil	5
Temaarrangemang	7
Arrangemang utanför biblioteket	0
Filmvisning	0
Skrivarverkstad	0
Serieverkstad	0
Författarbesök	1
Tävlingar	2
Bokcirklar	1
Media på biblioteket	0
Media utanför biblioteket	0
Biografisk information	2
Länkar	11
Litteraturpriser, Förlag och institut	0
Historiska händelser och Temadagar	0
Outgivna böcker	0
Biblioteksinformation	5
Blogginformation	1
Interaktion	0

Presentation av innehållet i blogginläggen där temat förekommer:

Arrangemang inom Musik

Antal gånger som detta tema förekommer i blogginlägg: 3

Tre blogginlägg hamnar under detta tema och det första är information om att Kung Henry och Lasse Fabel har uppträtt på PunktMedis. Ett av inläggen handlar om att det har varit en spelning med bandet Garizim som spelar sin egen variant av folkmusik. Det tredje inlägget handlar om en spelning med Emma och Lisa som har uppträtt på PunktDemo med sina egenkomponerade sånger.

Arrangemang inom Konst

Antal gånger som detta tema förekommer i blogginlägg: 8

Två av inläggen handlar om Isabelle Hultman, ett gör reklam för den kommande vernissagen av hennes utställning tanke & uttryck och det andra innehåller bilder och information från vernissagen.

Tre av inläggen handlar ger information om hur länge utställningar pågår; Information om hur länge Sofia Frykmans utställning pågår. Information om hur länge Amanda Larssons fotoutställning om älvor och deras värld pågår och information om hur länge Malin Sjölund-Nilssons utställning STORT.Allt.smått pågår. Ett inlägg innehåller information om besök av det japanska konstnärskollektivet Nou Nou Hau som varit. Två av inläggen handlar om Morten Hårderup, ett gör reklam för kommande vernissage av hans utställning Jag målar inte för någon och ett inlägg innehåller information från vernissagen.

Arrangemang inom Textil

Antal gånger som detta tema förekommer i blogginlägg: 5

Ett inlägg visar information och bilder på Lajvtältet som sytts under en helg och två inlägg innehåller information om kommande Lajvsömnadsverkstad. Två av inläggen handlar om stickpoesi, båda innehåller bilder från tidigare stickpoesi och information om när Stickpoesi äger rum.

Temaarrangemang

Antal gånger som detta tema förekommer i blogginlägg: 7

Två av inläggen handlar om Mangaspecial: ett inlägg gör reklam för Mangaspecial, med tecknarskola, teckningstävling och filmvisning och det andra innehåller information från Mangaspecialen som har ägt rum. Ett inlägg gör reklam inför två kommande öppenscenkvällar med Lasse Fabel och Kung Henry och ett inlägg innehåller information från öppen scenkväll och informerar om när nästakommande öppenscen kväll äger rum. Tre av inläggen innehåller information från Hip-Hop dag och kväll som har ägt rum.

Författarbesök

Antal gånger som detta tema förekommer i blogginlägg: 1

Detta inlägget innehåller information från författaren Jonas Hassen Khemiris besök som har ägt rum.

Tävlingar

Antal gånger som detta tema förekommer i blogginlägg: 2

Ett av inläggen handlar ger information om fantasyföretaget Drains tävling där man kan vinna ett fantasyspel och ett inlägg handlar om att tävlingen är avslutad och vart man vänder sig för att se om man vunnit.

Bokcirklar

Antal gånger som detta tema förekommer i blogginlägg: 1
Information och inbjudan till en Fantasybokcirkel.

Biografisk information

Antal gånger som detta tema förekommer i blogginlägg: 2
Ett av inläggen ger information om Morten Hårderup och hans speciella målarstil och det andra innehåller kontaktuppgifter och information om Malin Sjölund-Nilsson

Länkar

Antal gånger som detta tema förekommer i blogginlägg: 11
Länk till gruppen Garizims sida på Myspace, Två inlägg med länk till företaget Drains där resultatet från fantasttävlingen presenteras. Kulturstipendiet en snabb slant länkas det till i tre olika inlägg. Länk till poeten Lasse Fabels sida på Myspace och en länk till bibliotekets katalog för information om boken *Ett öga rött* av Jonas Hassen Khemmiri. Två länkar är mailadresser till kontaktpersoner på biblioteket och en länk är till utställaren Malin Sjölund-Nilssons mail.

Biblioteksinformation

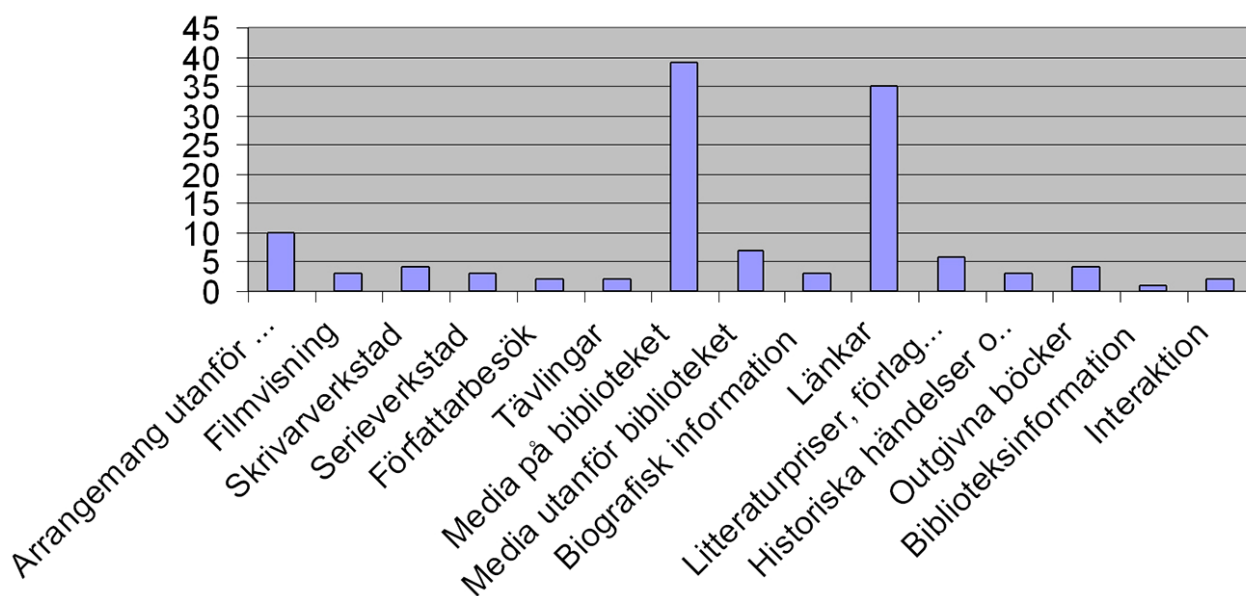
Antal gånger som detta tema förekommer i blogginlägg: 5
Information om träff som har varit för att fira att vintern och vårens program har kommit och att man kan komma till biblioteket för att hämta ett eget exemplar.
Två inlägg handlar om vem man ska kontakta om man är intresserad av att spela på PUNKTDemo. Två inlägg ger information om att man kan komma till biblioteket om man är intresserad av att ansöka om stipendiet En snabb slant och vem man ska prata med. Ett av inläggen handlar om vem man ska kontakta om man vill medverka på Öppen scen.

Blogginformation

Antal gånger som detta tema förekommer i blogginlägg: 1
Förklaringen Cookie-problem till varför det var länge sedan man publicerade något på bloggen.

6.1.2 Karmakult

Tema	Antal gånger temat förekommer
Arrangemang inom musik	0
Arrangemang inom konst	0
Arrangemang inom textil	0
Temaarrangemang	0
Arrangemang utanför biblioteket	10
Filmvisning	3
Skrivarverkstad	4
Serieverkstad	3
Författarbesök	2
Tävlingar	2
Bokcirklar	0
Media på biblioteket	39
Media utanför biblioteket	7
Biografisk information	3
Länkar	35
Litteraturpriser, förlag och institut	6
Historiska händelser och Temadagar	3
Outgivna böcker	4
Biblioteksinformation	1
Blogginformation	0
Interaktion	2

Presentation av innehållet i blogginläggen där temat förekommer:

Arrangemang utanför biblioteket

Antal gånger som detta tema förekommer i blogginlägg: 10

Ett inlägg handlar om en utställning om spel som öppnar på Tekniska museet. Information om utställning på Stockholms Stadsmuseum; Bellman, Sevenbom och prinsessan: snusk, lyx och vardag i 1700-talets Stockholm, Information om fotoutställning på Kulturhuset, Information om att Solna stad har sportlovsprogram. Information om en konsert som var till förmån för Alla kvinnors hus. Information om Feministiskt Forum, Reklam för fyra band som uppträder i Solna på Valborgsmässafton, Tre inlägg handlar om Håkan Hellström; två inlägg som handlar om Håkan Hellströms kommande konsert och ett inlägg innehåller information om Håkan Hellströms spelning på Fryshuset som har ägt rum.

Filmvisning

Antal gånger som detta tema förekommer i blogginlägg: 3

Två av inläggen handlar om kommande biovisning som sker på biblioteket under sportlovet, och ett inlägg gör reklam att det är bio två dagar under sportlovsveckan.

Skrivarverkstad

Antal gånger som detta tema förekommer i blogginlägg: 4

Samtliga fyra inlägg under detta tema handlar om Dan Höjer, tre stycken är reklam inför kommande skrivareverkstad med honom och ett inlägg handlar om skrivareverkstaden som har ägt rum.

Serieverkstad

Antal gånger som detta tema förekommer i blogginlägg: 3

Två av inläggen handlar om kommande serieverkstad, ett av inläggen innehåller information om att Lina Neidestam håller i den. Det tredje inlägget handlar om att serieverkstaden har ägt rum.

Författarbesök

Antal gånger som detta tema förekommer i blogginlägg: 2

Det ena inlägget handlar om reklam för kommande besök av författaren Mikael Engström och det andra om att besöket har ägt rum och vad han pratade om.

Tävlingar

Antal gånger som detta tema förekommer i blogginlägg: 2

Ett av inläggen under detta tema handlar om en tävling som anordnas av Barnes bibliotek och reklam görs för en poesitävling som kommer till våren.

Media på biblioteket

Antal gånger som detta tema förekommer i blogginlägg: 39

Böcker: *Som jag vill vara* av Katarina von Bredow, *Lucia* av Cannie Möller, *Svenne: En (o)möjlig historia* av Per Nilsson, *Den osynlige* av Mats Wahl, *80 romaner för dig som har bråttom* av Henrik Lange, *Zäta och det dolda brottet* av Elsie Petré, *Kiffe kiffe imorgon* av Faiza Guéne, *En andra chans* – författaren nämns inte i inlägget, *Textlek* av Kate Cann, *Sofies värld* av Jostein Gaarder, *I döda filosofers sällskap* av Lucy Eyre, *Norwegian Wood* av Haruki Marukami, *En liten chock* av Johanna Lindbäck förekommer i två inlägg, *Ge dom fingret* av pseud. Martha Montyoas, *Hon släpper dig aldrig* av Kate Cann, *Extremt högt och otroligt*

nära av Jonathan Safran Foer, *Inte bara tennis* av Peter Barlach, *Allhelgonaoffret* av Petter Lidbeck, *The History of Love* av Nicole Krauss, *Förbjuden kärlek* av Bali Rais, *Sanna historier om rymningar* av Paul Dowswell, *Var är Alaska* av John Green, *Sen tar vi Berlin* av Moa-Lina Croall, *Punkindustriell Hårdrockare med attityd* av Louise Halvardsson, *Gangsta Rap* av Benjamin Zephaniah, *I en klass för sig* av Fanny Ambjörnsson, *Genusboken* av Johanna Nihlén, *Slå tillbaka! : om vardagsrädsla och systerskap* av Moa Elf Karlén, *Feminism* av Kaye Stearman, *Kawaii* av Marita Lindqvist, *Lånt ifrån cool* av Ingrid Olsson, *Om jag kunde drömma* av Stephenie Meyer, *Innan jag dör* av Jenny Downham, *Persikosommar* av Jodi Lynn Andersen och *SMS från Soppero* av Ann-Helen Laestadius.

Tv-spel: Två inlägg handlar om att Wiispel, PS2, X-box och PC-spel finns att låna hem.

Sällskapsspel: Ett inlägg handlar om att det finns Genibarn, Yatzy, Pentago och andra spel att låna och spela i biblioteket.

Media utanför biblioteket

Antal gånger som detta tema förekommer i blogginlägg: 7

Två av inläggen handlar om DVD-boxen med Twin Peaks, och i ett av inläggen skrivs det om DVD-boxen med Prison break. Ett inlägg handlar om Håkan Hellströms kommande skiva och ett inlägg skriver om att skivan För sent för Edelweiss precis har släppts. Två av inläggen handlar om film, Fjärilen i Glaskupan och Juno.

Biografisk information

Antal gånger som detta tema förekommer i blogginlägg: 3

Ett inlägg innehåller uppgifter om författaren Nicole Krauss som är gift med författaren Jonathan Safran Foer och att hans bok *Allt är upplyst* har filmatiserats. Det andra inlägget under detta tema handlar om vilka böcker Stephenie Meyers gett ut som endast finns på engelska, att det planeras ännu en bok i serien och att boken *Twilight* har blivit film och har premiär i USA senare under året.

Det sista inlägget under detta tema handlar om vilka böcker författaren Mikael Engström har skrivit och att han är uppvuxen i Solna.

Länkar

Antal publicerade länkar: 35

Fem av länkarna som är publicerade är från tidigare blogginlägg. En länk till Tekniska museets hemsida, Recension i DN av En andra chans, Stockholms stadsmuseums hemsida, kulturhusets hemsida, vulkan.se där man kan publicera sin text och trycka boken, bloggen bokhora.se, Två länkar är till Solna stads hemsida där sportlovsprogram och valborgsprogram är publicerat, och två länkar till sportlovsprogram på bibliotekets hemsida, En länkt Håkan Hellströms hemsida, Alla kvinnors hus hemsida, Länk till youtube och en låt av The Sweptaways, två länkar till bibliotekets katalog där man får information om vad som finns av Ane Brun och Anna Järvinen, Feministiskt Forums hemsida, två länkar till imdb.com för information om Twin Peaks och Prison Break, Länkar till boknordstestet.se förekommer i två inlägg, Recension av Håkan Hellströms skiva i DN, Intervju i SvD med Moa-Lina Crall, Louise Halvardssons hemsida, länk till information om Sonya Hardnett, Svenska barnboksinstitutets hemsida, Benjamin Zephoras hemsida, Maria Lindqvist hemsida www.kawaii.se. Länk till blogg fansajt för Twilight serien, länk till barnens bibliotek och en länk skrivartävling på barnens bibliotek.

Litteraturpriser, Förlag & Institut

Antal gånger som detta tema förekommer i blogginlägg: 6

Ett inlägg handlar om en nystartad sajt där man lägger upp sin text och kan trycka den i pocket om man själv eller någon annan köper boken.

Två inlägg handlar om litteraturpriset Slangbellan, att det ska delas ut och när det har delats ut. Ett inlägg under detta tema handlar om litteraturpriset till Astrid Lindgrens minne.

Svenska Barnboksinstitutet skrivs det om i ett inlägg och ett inlägg handlar om att inläggsförfattaren besökt ett bokförlag där författare presenterade sina nya böcker.

Historiska händelser och Temadagar

Antal gånger som detta tema förekommer i blogginlägg: 3

Ett inlägg handlar om att Förintelsens minnesdag har ägt rum och varför detta datum blivit minnesdag. Internationella kvinnodagen uppmärksammas i ett inlägg och ett inlägg handlar om att Världsbokdagen har ägt rum.

Outgivna böcker

Antal gånger som detta tema förekommer i blogginlägg: 4

Detta tema tas upp fyra gånger och handlar om böckerna *På ödets vingar* av Julia Sandström, *Den mystiska gästen* och *Spöket i rum 13* av Johan Unenge och Måns Gahrton samt *Take a look at your self* av Lena Victorin.

Biblioteksinformation

Antal gånger som detta tema förekommer i blogginlägg: 1

Det enda inlägget under detta tema handlar om att man flyttar om i ungdomsavdelningen.

Interaktion

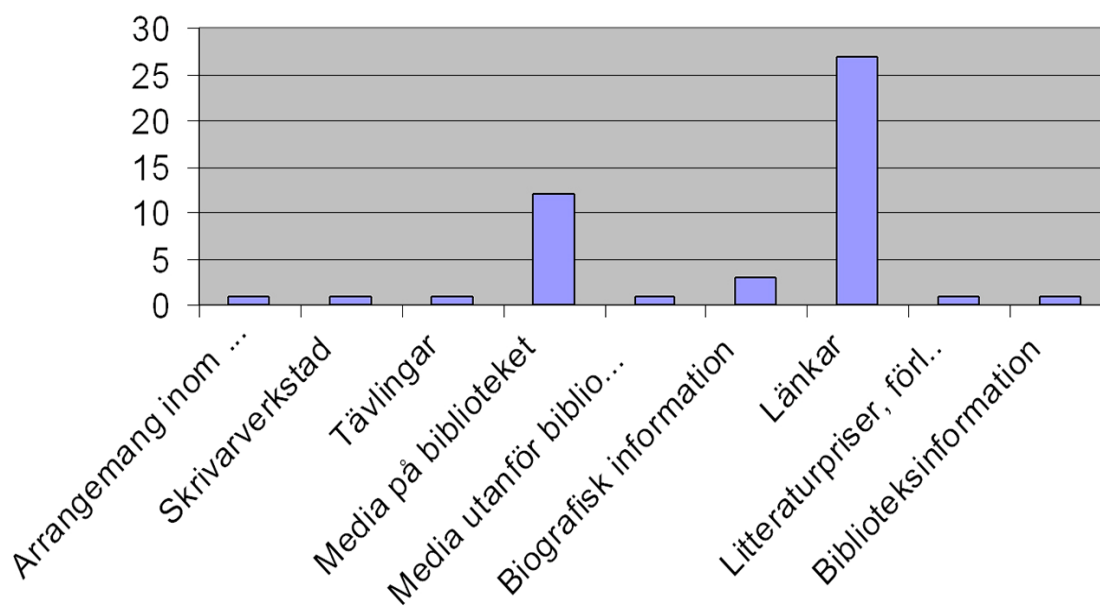
Antal gånger som detta tema förekommer i blogginlägg: 2

Ett av inläggen handlar om att det finns en tipslåda i chill där man kan skriva ner förslag på inköp av musik och en uppmaning om att fortsätta skriva och tipsa.

Det andra inlägget under detta tema handlar om att man gärna får skicka meddelanden och ge förslag på vad som ska hända på ungdomsavdelningen.

6.1.3 Ungabotkyrkabibliotek

Tema	Antal gånger temat förekommer
Arrangemang inom musik	1
Arrangemang inom konst	0
Arrangemang inom textil	0
Temaarrangemang	0
Arrangemang utanför biblioteket	0
Filmvisning	0
Skrivarverkstad	1
Serieverkstad	0
Författarbesök	0
Tävlingar	1
Bokcirklar	0
Media på biblioteket	12
Media utanför biblioteket	1
Biografisk information	3
Länkar	27
Litteraturpriser, förlag och institut	1
Historiska händelser och Temadagar	0
Outgivna böcker	0
Biblioteksinformation	1
Blogginformation	0
Interaktion	0

Presentation av innehållet i blogginläggen där temat förekommer:

Arrangemang inom musik

Antal gånger som detta tema förekommer i blogginlägg: 1

Inlägget i detta tema handlar om en DJ kurs för tjejer som ordnas en kväll i maj på Alby bibliotek.

Skrivarverkstad

Antal gånger som detta tema förekommer i blogginlägg: 1

Inlägget i detta tema handlar om skivverkstad som ordnas för barn och unga under sportlovet på samtliga bibliotek i Botkyrka.

Tävlingar

Antal gånger som detta tema förekommer i blogginlägg: 1

Inlägget handlar om tävlingen Gissa boken som finns på alla biblioteket i Botkyrka.

Media på biblioteket

Antal gånger som detta tema förekommer i blogginlägg: 12

Böcker: *Bryta om* av Åsa Andersson Stollo, *En andra chans* av Anne Cassidy, *Anna d'Arc* av Märten Sandén, *Fantomerna* av Klas Östergren, *Så har jag det nu* av Meg Rosoff, *Den jag är* av Ingrid Sandhagen, *Den allvarsamma leken* av Hjalmar Söderberg, *Om jag kunde drömma* av Stephenie Meyer, *Otrosa* av Graciela Montes.

Filmer: Jules och Jim, Fira med Ferris, G - som i gemenskap.

Media utanför biblioteket

Antal gånger som detta tema förekommer i blogginlägg: 1

Detta inlägg handlar om filmen Kes - falken av Ken Loach som visas på tv. Trailer till filmen visas i inlägget genom ett klipp från Youtube som man har publicerat.

Biografisk information

Antal gånger som detta tema förekommer i blogginlägg: 3

Ett inlägg innehåller information om författaren och serieskaparen Neil Gaiman, om hans serier och böcker som har filmatiserats och som håller på att spelas in.

Information om regissören John Hughes och vilka filmer han har regisserat är det andra inlägget under detta tema. Musikern Leslie Feist, information om hennes skivor och karriär är det tredje inlägget under detta tema.

Länkar

Antal publicerade länkar: 27

Artikeln Tröst för osynliga tonåringar i Dagens nyheter, Information om Meg Rosoff på engelska, Information om Stardust på engelska, Information om Neil Gaiman på engelska, information om skivverkstad som äger rum på biblioteken, information om tävlingen gissa boken, information om Ingrid Sandhagen, information om boken Slangbellan, information om Louise Halvardsson och Feist officiella hemsida.

15 stycken av länkarna är till bibliotekets katalog där man ser information om den bok/film man skriver om för att man snabbt ska kunna se om boken/filmen de skriver om finns inne.

En länk till bibliotekets katalog handlar om allt som biblioteket har av Neil Gaiman och böcker som liknar Stephenie Meyers *Om jag bara kunde drömma*.

Litteraturpriser, Förlag och Institut

Antal gånger som detta tema förekommer i blogginlägg: 1
Inlägget handlar om litteraturpriset Slangbellan som delas ut till en debutant inom barn- och ungdomslitteraturen varje år.

Biblioteksinformation

Antal gånger som detta tema förekommer i blogginlägg: 1
Meddelande om att DJ-kurs för tjejer på Alby bibliotek har blivit inställd.

6.2 Kommenterade blogginlägg

6.2.1 PunktMedis

Av totalt 27 blogginlägg har fyra stycken kommenterats med 6 kommentarer.

Det första blogginlägget i denna blogg som har blivit kommenterat hamnar under temat **Temaarrangemang** och handlar om kommande Mangaspecial med tecknarskola, teckningstävling och filmvisning. Inlägget innehåller tre fotografier från förra gången man arrangerade Mangaspecial. Inlägget har fått tre kommentarer och de två första kommentarerna handlar om de publicerade bilderna och den tredje kommentaren innehöll orden Bea ägde.

Det andra inlägget som fått kommentarer är under temat **Arrangemang inom konst** och **Biografiska uppgifter**. Mårten Hårderup från Nacka gymnasium som har utvecklat en speciell stil och ska för första gången ställa ut sina bilder. Inlägget gör reklam för hans vernissage och inlägget har fått två kommentarer. Den första kommentaren handlar om bilden som publicerats på bloggen där kommentatorn tycker bilden är fantastiskt och måste se hela utställningen. Kommentar nummer två anser att utställningen var otroligt fin och önskar lycka till med världsboksdagen som infaller samma dag som kommentaren lämnades.

Under temana **Tävlingar** och **Länkar** har ett inlägg blivit kommenterat som handlar om en Fantasytävling anordnad av företaget Drains och nu är avgjord. En länk till företagets hemsida är inlagd för att man ska kunna se resultatet. Kommentaren till detta inlägg är på engelska och kommentatorn som anser att bloggen är intressant och ska lägga till den på sin blogroll och lämnar adressen till sin blogg.

Det sista inlägget i denna blogg som har blivit kommenterat är från två teman: **Författarbesök** och **Länkar**, med bilder från Jonas Hassen Khemiris besök där han talade om sin senaste bok och om hur ord och språk kan trycka ner människor och om språk som härskarteknik. Hans bok *Ett öga rött* är publicerad som länk till bibliotekets katalog. Kommentaren handlar om att en besökare tycker att kvällen rolig.

6.2.2 Karmakult

5 av de totalt 52 inläggen i Karmakult har blivit kommenterade med 7 kommentarer.

Det första inlägget som har blivit kommenterat i denna blogg under perioden januari till och med april ligger under temat **Media på biblioteket** och handlar om boken *Ge dom fingret* av Martha Montyoa (pseud.). Kommentatorn tycker det är roligt att någon mer har läst boken och anser att den var jättebra och gav en klockren beskrivning av förorten.

Nästa inlägg som har blivit kommenterat handlar om **Arrangemang utanför biblioteket**; en konsert till förmån för Alla kvinnors hus och om de band som uppträdde, the Sweptaways, Ane Brun, Florence Valentin, Laakso och Lowood. Inlägget ger positiva omdömen till de band som uppträdde. Kommentaren handlar om att kommentatorn håller med i hyllningarna

av Sweptaways och Ane Brun, och fick upp intresse för Lowood och kommer att hålla utkik efter deras kommande skiva som ska spelas in under våren.

Det tredje inlägget har blivit kommenterat 2 gånger innehåller två teman, **Media på biblioteket** och handlar om boken *The history of love* av Nicole Krauss som inläggsförfattaren tycker väldigt mycket om och har läst om boken. Det andra temat är **Biografiska uppgifter** och inlägget handlar om att författaren är gift med Jonathan Safran Foer som skrivit boken *Allt är upplyst*. Kommentatorn älskar också den boken och håller med om att boken kan läsas flera gånger, och anser att Safran Foers bok *Extremely Loud and Incredibly Close* är en otroligt bra bok, och att man märker att dessa två författare lever nära och påverkar varandra eftersom böckerna påminner om varandra men att det inte gör något eftersom böckerna är så bra. Inläggsförfattaren har svarat och anser att de är ett riktigt författarradarpar och att hon står i kö för att läsa *Extremely Loud*.

Ett inlägg som har fått två kommentarer är inlägget om serien Twilight av Stephenie Meyer, inlägget innehåller tre teman, **Media på Biblioteket**, **Biografiska uppgifter** och **Länkar**. Förutom en recension av den första boken innehåller inlägget information om andra böcker i serien och att de ska bli film. Inläggsförfattaren har länkat till den svenska blogg fansajten och kommentatorn länkar till en annan sida som har med serien att göra. Samma kommentar har publicerats två gånger.

Det femte och sista inlägget som är kommenterat hamnar under temat **Media på biblioteket** och handlar om boken *Innan jag dör* av Jenny Downham. Inlägget skriver positivt om boken och att hon grät genom nästan hela boken och kommentaren handlar om att kommentatorn har sett fram emot boken och förstått att det är en riktigt ”gråtabok”.

6.2.3 Ungabotkyrkabibliotek

Av totalt 20 blogginslag har 3 stycken blivit kommenterade med 5 kommentarer.

Det första inlägget som kommenterats i denna blogg handlar om temat **Media på biblioteket**, **Litteraturpriser**, **Förlag & Institut** och **Länkar**. Inlägget handlar om boken *Bryta om* av Åsa Anderberg Stollo som är hennes debutbok och handlar om att hur det är att leva med en psykiskt sjuk förälder. Inlägget handlar även om att hon var nominerad till Augustpriset och länkar till artikeln *Tröst för osynliga tonåringar* i DN. Det finns även en länk direkt till bibliotekets katalog där man kan se om boken finns inne. Kommentaren handlar om att kommentatorn har stått i kö för boken men upptäckt att den finns att köpa som pocket och länkar direkt till Adlibris hemsida och boken.

Det andra inlägget i denna blogg som har blivit kommenterat handlar även det om temat **Media på biblioteket**, och boken *Anna d’Arc* av Mårten Sandén. Inlägget ger positiva kommentarer till boken och anser att den borde vara obligatorisk läsning för alla lärare och lärarstudenter. Kommentatorn håller med om att det är en bra bok och att alla som jobbar med ungdomar på olika sätt borde läsa den. Hon tipsar även om att författaren har skrivit en ungdomsbok tidigare som heter *Lyckan* och att han är mest känd för sina barndekare om syskonen Petrini. Det sista inlägget som är kommenterat i denna blogg handlar även det om temat **Media på biblioteket** och **Länkar**. Inlägget handlar om boken *Den allvarsamma leken* av Hjalmar Söderberg och en länk direkt till bibliotekets katalog där man kan se om boken finns inne. Detta inlägg har fått tre kommentarer, den första handlar om att kommentatorn har boken i sin bokhylla men inte har läst den än och att han gillar *Doktor Glas* och har tänkt läsa *Martin Bricks ungdom*. Den andra kommentaren håller med, hon har sett bokryggen i hyllan så många gånger att det nästan känns som om hon har läst boken. Den tredje kommentaren är från inläggsförfattaren som tycker att de ska ta sig tid att läsa boken och att det är en av de mest läsvärda romanerna genom tiderna och om man gillar *Doktor Glas* kommer *Den allvarsamma leken* att kännas lätt att ta till sig.

6.3 Publicering av bilder

Vid innehållsanalysen av de bilder som publicerats i de tre bloggarna blev resultatet följande:

Typ av bild:	Karmakult	PunktMedis	Ungabotkyrka
Filmomslag	2	0	2
Bokomslag	33	0	10
Skivomslag	1	0	0
Bild från arrangemang	2	57	0
Personbild	4	0	5
Logotyp	1	0	1
Övriga	2	2	1

PunktMedis var den blogg med flest publicerade bilder, 59 bilder varav 57 var bilder från olika arrangemang som ägt rum på biblioteket.

Ungabotkyrkabibliotek hade 19 bilder publicerade i sin blogg och största kategorin som hade bilder var på bokomslag, 10 stycken.

Karmakult hade 45 bilder publicerade i sin blogg, 33 av bilderna var på bokomslag som man skrev/tipsade om.

De två bilder som hamnat under kategorin övrig i Karmakult var två bilder från ett test på Internet där man kunde testa hur mycket boknörd man var. Bilderna från arrangemang var tagna på dem som höll i skivverkstad och serieverkstad. En bild på logotypen för Barnens bibliotek var publicerad och fyra personbilder varav två var på författaren Mikael Engström, en på Dan Höjer som skulle hålla i kommande skivverkstad och en bild på artisten Håkan Hellström. Under kategorin bilder på filmomslag fanns omslaget till filmen *Juno* och *Fjärilen i glaskupan*. En bild var på Håkan Hellströms skivomslag *För sent för Edelweiss*.

Av alla de bilder som PunktMedis publicerat var den enda bilden som inte var från något arrangemang en bild under kategorin övrigt, en Mangateckning som informerade om att Magnatävlingen var avslutad.

Unga Botkyrkabibliotek hade förutom bilder på bokomslag två bilder på omslagen till filmerna *Jules & Jim* och *G – som i gemenskap*. Fem av bilderna är personbilder, en bild på författaren och serieskaparen Neil Gaiman, karaktären Ferris Buelier från filmen *Fira med Ferris*, karaktären Billy Casper från filmen *Kes-falken* och den kanadensiske musikartisten Leslie Feist. En av personbilderna är en icke namngiven kvinnlig DJ.

En bild på logotypen för tävlingen Gissa boken förekom och de hade även publicerat ett Youtube klipp med trailern till filmen *Kes-falken* som gick på bio 1969 som hamnade under kategorin övriga.

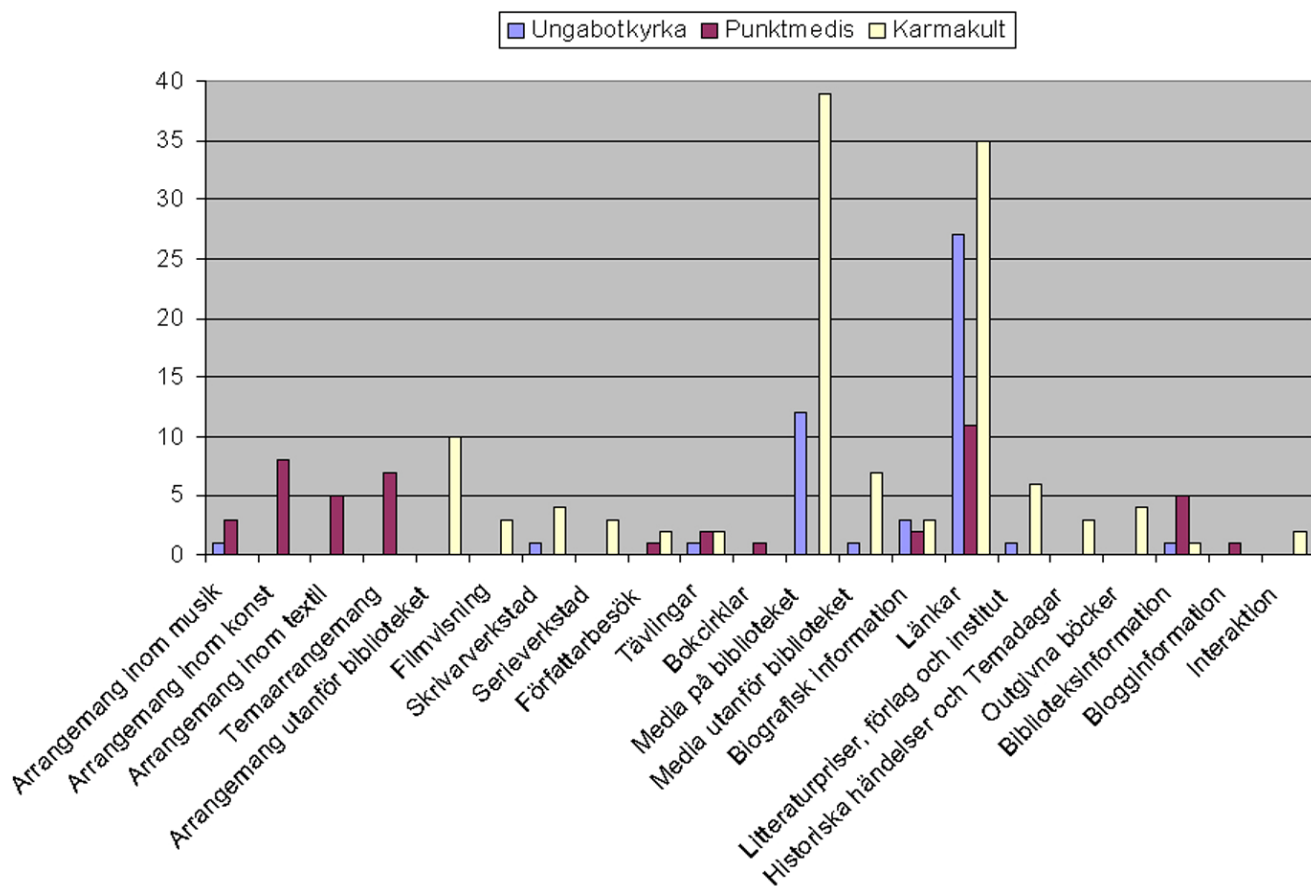
6.4 Antal publicerade blogginlägg

Under tidsperioden publicerades totalt 98 blogginlägg. Karmakult var den blogg som har publicerat flest blogginlägg, 52 stycken, vilket ger en snitt på nytt blogginlägg ungefär varannan dag. PunktMedis hade 27 publicerade inlägg vilket ger ett snitt på nya blogginlägg var 5:e dag. Ungabotkyrkabibliotek publicerade 19 nya blogginlägg under perioden och det blir ungefär ett nytt inlägg per vecka.

Publicerade blogginlägg	
Karmakult	52
PunktMedis	27
Ungabotkyrka	19

6.5 Sammanfattning av resultat och analys

Detta diagram visar hur innehållet i de tre bloggarna fördelade sig i de teman som uppkom i innehållsanalysen:

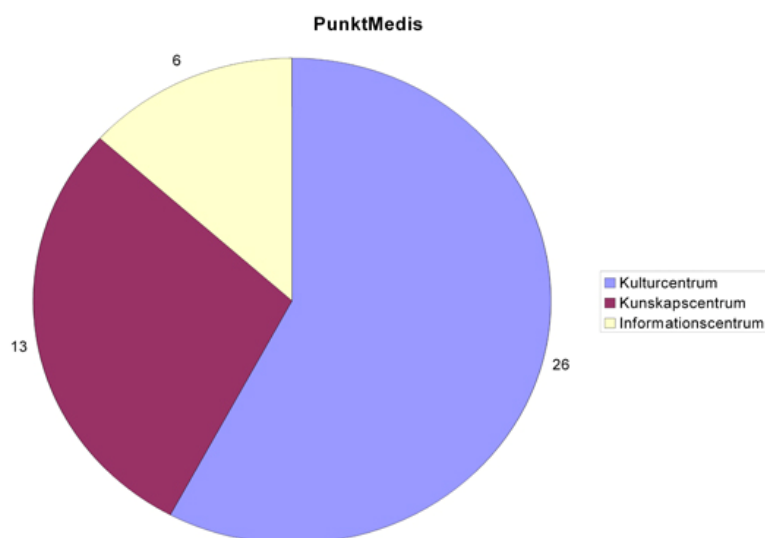

Tema	Antal gånger temat förekommer		
	PunktMedis	Karmakult	Ungabotkyrka
Arrangemang inom musik	3	0	1
Arrangemang inom konst	8	0	0
Arrangemang inom textil	5	0	0
Temaarrangemang	7	0	0
Arrangemang utanför biblioteket	0	10	0
Filmvisning	0	3	0
Skrivarverkstad	0	4	1
Serieverkstad	0	3	0
Författarbesök	1	2	0
Tävlingar	2	2	1
Bokcirklar	1	0	0
Media på biblioteket	0	39	12

Media utanför biblioteket	0	7	1
Biografisk information	2	3	3
Länkar	11	35	27
Litteraturpriser, Förlag och institut	0	6	1
Historiska händelser och Temadagar	0	3	0
Outgivna böcker	0	4	0
Biblioteksinformation	5	1	1
Blogginformation	1	0	0
Interaktion	0	2	0

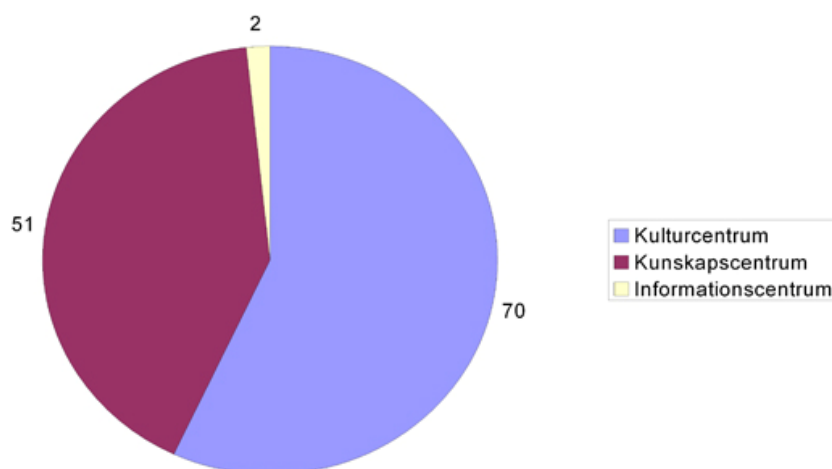
Utifrån Andersson och Skot-Hansens modell över bibliotekens lokala profiler sattes bloggans innehåll i ett sammanhang. I min undersökning var det inga inlägg som hamnade under profilen biblioteket som socialt centrum. Eftersom min studie inte är en total genomgång av alla de blogginlägg som gjorts sedan bloggen startade kan det förhålla sig så att bloggarna innehåller inlägg kring dessa teman men att det inte skrevs några inlägg om detta under min undersökningsperiod. Därför går det inte att dra slutsatsen att denna profil inte förekommer alls i bloggen. Profilen biblioteket som socialt centrum tenderar i många fall att vara outtalat, de aktiviteter som biblioteken erbjuder sina användare har inget krav på engagerad närvaro, men detta är outtalat i det innehåll som jag analyserat. Som exempelvis att man kan komma och sitta i biblioteket när det är musikarrangemang men man behöver inte själv medverka utan kan komma och gå obemärkt. Eller bara sitta i biblioteket och bläddra i tidskrifter och böcker utan att låna något. Enligt Andersson & Skot-Hansen ska inte de fyra profilerna ses som helt avskilda ifrån varandra utan att de flyter ihop.⁸⁶

Utifrån resultatet av innehållsanalysen och de teman som framkom i blogginläggen fördelar sig innehållet utifrån Andersson och Skot-Hansens modell på följande sätt:

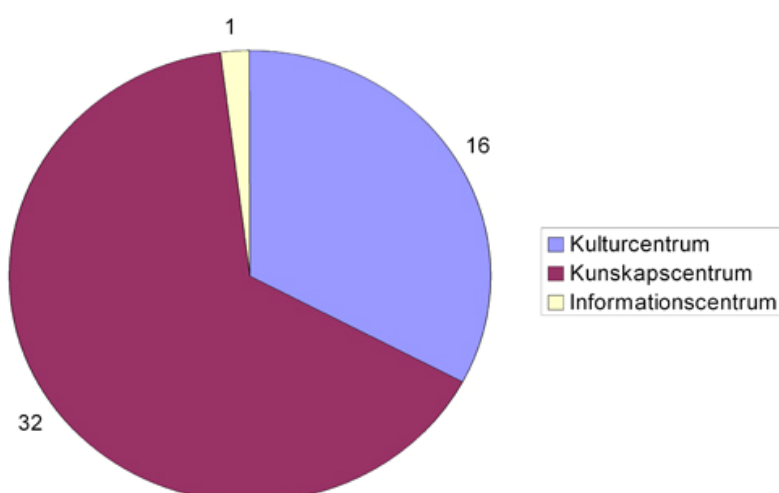

⁸⁶ Andersson, Marianne & Skot Hansen, Dorte 1994. Det lokale bibliotek- afvikling eller udvikling, s. 245.

Karmakult

Ungabotkyrka

Genom att placera de tre bloggarnas innehåll från den perioden som jag undersökte dessa i Andersson och Skot-Hansens modell får man en bild av vilken profil biblioteksbloggen får utifrån sitt innehåll.

Den största profilen som framträder i PunktMedis är Biblioteket som kulturcentrum. Största temat som framträder i PunktMedis är blogginlägg om olika arrangemang på biblioteket, inom konst, musik och textil, men även arrangemang som hade ett gemensamt tema men olika sätt att utöva det på. Även i Karmakult är den största profilen Biblioteket som kulturcentrum, det temat som förekom mest i blogginläggen handlar om olika medier på biblioteket. Ungabotkyrkas största profil var Biblioteket som kunskapscentrum och det mest förekommande tema är Länkar, både till den egna bibliotekskatalogen men även andra olika länktips.

I alla tre bloggarna var profilen Biblioteket som Informationscentrum den minst förekommande. Man kan även utläsa skillnader i det innehåll som dessa tre bibliotek publicerar i bloggen för att nå ut till sina läsare, PunktMedis publicerar inte ett enda inlägg under denna tremånadersperiod som handlar om Media på biblioteket, istället fokuserar man på olika arrangemang, medan Ungabotkyrka publicerar många boktips. Karmakult har även

de många inlägg under temat Media på biblioteket men har även mer spridda blogginlägg inom övriga teman.

7 Slutsatser

I detta kapitel redovisas de slutsatser som framkommit i min studie utifrån mina tre frågeställningar och hur de ser ut i relation till tidigare forskning inom ämnet bloggar och bibliotek.

Utifrån den första av mina tre frågeställningar som var vilket innehåll bloggarna hade kan slutsatsen dras att innehållet som publicerats i de tre bloggarna har stark koppling till det fysiska biblioteket. De teman som förekommer flest gånger i PunktMedis blogginlägg handlar om olika arrangemang som biblioteket ordnar, båda sådana som har ägt rum och sådana som ska äga rum inom konst, musik, textil och temaarrangemang, bokcirkel, författarbesök och tävlingar. Bloggen Ungabotkyrkabibliotek hade största delen inlägg som handlade om Media på biblioteket; främst boktips, filmtips och skivtips och länkade till sin bibliotekskatalog så att man snabbt kan ta reda på om boken finns inne eller vad som finns skrivet av just den författaren.

Karmakult har den största andelen teman som handlar om Media på biblioteket och här är det främst boktips man skriver om, även tips på tv-spel och sällskapsspel förekommer. Varken PunktMedis eller Ungabotkyrkabibliotek skriver något om arrangemang utanför biblioteket i sin blogg under denna period och endast ett inlägg i Ungabotkyrkabibliotek handlar om media utanför biblioteket. I Karmakult förekommer temat Arrangemang utanför biblioteket 10 gånger i bloggen, och temat Media utanför biblioteket 7 gånger.

Nedgården och Svengård visar att det mest förekommande ämnet i de tre bloggarna som ingick i deras studie handlade om media och händelser utanför biblioteket. Bloggen Mimaroben hade 28 inlägg under kategorin Tips på Media utanför biblioteket och 15 inlägg som handlade om Tips på aktiviteter och händelser utanför biblioteket. Humaniorabloggen hade 35 inlägg om Tips på media utanför biblioteket och 18 inlägg om Tips på aktiviteter och händelser utanför biblioteket. Den tredje bloggen i deras studie, Länsbibliotek i Uppsala hade 40 inlägg under temat Tips på media utanför biblioteket och 18 stycken inlägg om Information och händelser för bibliotekarier och branschfolk.

Nedgården och Svengård kommer fram till att dessa tre biblioteksbloggar är ganska frånkopplade från det fysiska biblioteket och tycker det är anmärkningsvärt eftersom bloggen drivs med biblioteket som avsändare och kan förväntas innehålla ståndpunkter för biblioteket som institution och inte personliga uppfattningar från personalen. Alla tre bloggar har en svag koppling till biblioteksvärlden och de anser att det finns en problematik i de personliga uppfattningarna som kanske inte delas av alla som är involverade.⁸⁷

Den andra frågeställningen i min studie om hur bloggen används som redskap av biblioteken visar att alla tre bloggarna i min studie använder bloggans möjligheter att publicera bilder och länkar.

Bloggen Ungabotkyrka hade i alla inlägg som rör Media på biblioteket länkar direkt till bibliotekets katalog. Både till det aktuella mediet som man skriver om men även till annat som författaren/artisten har gjort och som finns i biblioteket. Framförallt PunktMedis publicerar många bilder från de arrangemang som biblioteket har ordnat och på deltagare i dessa arrangemang. Karmakult och Ungabotkyrka publicerade många bilder på böcker som de skrev om. Ungabotkyrkabibliotek var ensam om att publicera Youtube klipp direkt i bloggen istället för att använda länkfunktionen. 13 av biblioteken i Clydes undersökning hade länkat till bibliotekens katalog⁸⁸.

⁸⁷ Nedgården & Svengård 2007, s. 51ff.

⁸⁸ Clyde 2004b, s. 96

När det gäller uppdatering av bloggarna visar mitt resultat att uppdateringen inte skedde på det sätt som är tänkt, nämligen med regelbundna uppdateringar. Av de tre bloggarna i min studie var det ingen som uppdaterades dagligen och anmärkningsvärt är att PunktMedis hade endast ett nytt inlägg publicerat under mars månad. Karmakult var den blogg som uppdaterades oftast bland de tre bloggarna, i genomsnitt varannan dag. PunktMedis uppdaterades i genomsnitt var 5:e dag och Ungabotkyrkabibliotek publicerade ett nytt inlägg per vecka i genomsnitt. Ett problem med att bloggarna inte uppdateras dagligen är att besökarna/läsarna av bloggen inte har anledning att besöka bloggen och med oregelbundna uppdateringar som görs sällan är det ingen mening att ha en blogg.⁸⁹

Clyde menar att när det gäller bloggarnas uppdateringar kan bloggarnas uppdateringar ses som ett tecken på bibliotekens förståelse för bloggen som medium och vilket engagemang biblioteket har. 31 av bloggarna i Clydes undersökning hade uppdaterats inom den senaste veckan och 5 av bloggarna hade uppdaterats de senaste 24 timmarna. 14 av bloggarna hade inte blivit uppdaterade inom en månad.⁹⁰

Nedgården & Svengårds studie visar på skillnader i hur ofta de tre bloggarna uppdaterades, Humaniorabloggen uppdaterades i genomsnitt två gånger dagligen följt av Mimaroben som uppdaterades i genomsnitt var fjärde-femte dag och Länsbibliotek Uppsala blogg uppdaterades drygt en gång i veckan.⁹¹

Den tredje och sista frågeställningen i min studie var att ta reda på hur interaktionen såg ut med avseende på kommentatorsfunktionen. I min studie var det förhållandevis få blogginlägg som var kommenterade i alla tre bloggarna. Av bloggarnas totalt 98 inlägg var det 12 inlägg som var kommenterade med totalt 18 kommentarer. Alla tre bloggar i min studie erbjuder möjligheten att kommentera de blogginlägg som gjorts men detta har inte utnyttjats särskilt mycket i någon av de tre bloggarna. Resultatet av att kommentatorsfunktionen inte används blir att bloggen fungerar som envägskommunikation och att bloggen som redskap inte utnyttjas optimalt.

I Nedgården och Svengårds studie var 21 av 180 analyserade inläggen kommenterade. De konstaterar också att läsarna sällan utnyttjar möjligheten att kommentera innehållet i blogginläggen. De föreslår att författaren till blogginläggen ska be om läsarnas boktips och författartips för att på så sätt få igång en dialog och detta håller jag med om. Genom att uppmana läsarna och försöka få igång en diskussion kan man få dem uppmärksammade på denna möjlighet. Även Swedmans studie visar att få användare utnyttjar möjligheten att kommentera blogginlägg.⁹²

33 av bloggarna i Clydes undersökning tillhandahåller inte en möjlighet att kommunicera. 16 av bloggarna erbjuder en möjlighet att kommunicera på något sätt med kommentatorsfunktion och sex av bloggarna erbjuder diskussionsforum. De bloggar som erbjuder diskussionsforum krävde lösenord så hur dessa såg ut går inte att säga något om. Majoriteten av de bloggar i Clydes undersökning fungerade som en envägskommunikation mellan biblioteken och läsarna av bloggen. Clyde tror att bristen på kommentarer dels beror på att bloggarna inte uppdateras dagligen och om bloggen inte uppdateras kan inte diskussioner hållas vid liv.⁹³

Genom att jämföra resultatet från Clydes undersökning som genomfördes 2003 med Swedmans från 2006, Nedgården och Svengårds från 2007 och min från 2008 visar samtliga att bristen på kommentarer är något som återkommer i samtliga studier. Trots att det har gått några år mellan de olika undersökningarna använder inte läsarna av bloggarna denna möjlighet i någon större utsträckning. Här finns det anledning för biblioteken att arbeta för att

⁸⁹ Clyde 2004b, s. 103

⁹⁰ Clyde 2004b, s. 100.

⁹¹ Nedgården & Svengård 2007, s. 25ff.

⁹² Swedman 2006, s. 35

⁹³ Clyde 2004b, s. 97.

få en ökad interaktion med bloggen läsare så att bloggen utnyttjas på det sätt som den har möjlighet till.

8 Avslutande diskussion, förslag till vidare forskning

Detta kapitel redovisar en avslutande diskussion kring de resultat som framkommit i denna studie samt förslag på vidare forskning inom ämnet.

8.1 Avslutande diskussion

Inför denna studie hade jag ingen större kunskap om vilket innehåll biblioteksbloggar som riktade sig till ungdomar kunde tänkas ha, det var just detta som väckte mitt intresse och skapade en nyfikenhet för att ta reda på vad bloggarna kan tänkas innehålla. Jag hade nog en tanke om att biblioteken använde bloggen för att på ett snabbt sätt sprida information om vilka aktiviteter som biblioteket erbjuder och nyheter från biblioteket; nyinköpta böcker och andra medier och vilka databaser och annan hjälp man kan få från biblioteket när det gäller studier.

Jag blev lite förvånad över att ingen av biblioteken skrev om databassökning och tjänster inom detta område som biblioteken erbjuder. Innehållet i alla tre bloggarna anser jag vara väl förankrade i de mål och uppgifter som biblioteket har gentemot sina användare, även om innehållet skiljer sig lite åt, PunktMedis bloggar mest om de arrangemang som äger rum på biblioteket och inte så mycket om böcker och läsning. Karmakult och Ungabotkyrkabibliotek publicerar mer boktips och andra tips på medier som finns på biblioteken. Karmakult var den blogg som hade en personligare ton, inläggsförfattarna relaterade till vad de själva läste och planerade att läsa, vilka utställningar man besökt eller hade läst om.

När det gäller publicering av bilder, länkar och youtube klipp blev jag positivt överraskad över framförallt PunktMedis som publicerade många fotografier från sina olika arrangemang, både på dem som medverkade och på deltagarna. Genom att publicera bilder på böcker som man skriver om eller visa bilder på författare blir blogginläggen mer intressanta och roligare att läsa anser jag, bloggarna blir mer levande än om de bara skulle innehålla text.

Begreppet Web 2.0 har blivit uppmärksammat de senaste åren och genom att applicera dess funktioner inom biblioteksvärlden har man skapat begreppet Bibliotek 2.0 Genom olika redskap får användarna en möjlighet att kommentera och vara delaktiga på ett annat sätt än tidigare, bland annat genom nya bibliotekskataloger som man integrerar på webben. Bloggen är ett av de redskap som används och tidigare i denna uppsats har jag gett exempel på både Stockholms stadsbibliotek och Umeå stadsbibliotek som arbetar med detta. I denna uppsats och även i tidigare forskning kring biblioteksbloggar har det visat sig att resultatet av möjligheten att kommentera blogginlägg och föra en dialog med biblioteket inte är en funktion som användarna utnyttjar särskilt mycket. Jag tror att om och när fler bibliotek arbetar på detta sätt kommer nog även det att förändras på sikt. Unga människor är ofta vana vid olika communitys och hur man interagerar via nätet men jag tror att mycket handlar om att man då gör det unga emellan. Att få en möjlighet att direkt till biblioteket kommentera och komma med egna förslag och åsikter är man nog inte lika van vid.

Bristen på kommenterade blogg inlägg tror jag också handlar om att de som skriver blogginlägg borde uppmana mer till diskussion och fråga efter läsarnas åsikter i inläggen som görs. Skriver man ett inlägg om till exempel en bok, film eller skiva som finns i biblioteket kan man uppmana läsarna till diskussion om innehållet. Jag blev lite förvånad över att fler inte använder möjligheten till att kommentera, eftersom man kan kommentera utan att skriva sitt namn ges en möjlighet till anonymitet och detta tror jag har betydelse för många om man inte vill ge en kommentar med sitt riktiga namn. Jag blev även förvånad över att biblioteken inte använde bloggen mer som ett redskap för att få kontakt med läsarna, genom inlägg som uppmanar till att ge förslag på till exempel inköp eller typer av arrangemang som biblioteket ordnar. Det förekommer endast i något enstaka inlägg att man uppmanar läsare att höra av sig.

Ungdomar i dag är uppvuxna med Internet och för dem är det något som alltid har funnits. De allra flesta har kunskap om Internet och många tillbringar en stor del av sin fritid där. Det är viktigt att biblioteken syns där unga människor befinner sig.

Under den period som jag undersökte blogginlägg ser jag att bloggarna inte uppdaterats särskilt regelbundet. Jag håller med Clyde att bristen på uppdateringar kan vara en av orsakerna till att kommentatorsfunktionen används så sällan. I min studie var bloggen Karmakult den blogg som hade tätast uppdateringar, men ingen av bloggarna gjorde regelbundna uppdateringar minst varje dag som är en av bloggarnas grundidéer.

Om man följer en blogg som man är intresserad av och nya inlägg inte görs är det lätt att tappa intresse och inte besöka bloggen särskilt ofta vilket då medför att läsarna försvinner.

En av de positiva egenskaperna med bloggar är att de fungerar som ett elektroniskt arkiv. Allt eftersom nya blogginlägg publiceras sparas de gamla inläggen vilket gör att informationen inte försvinner som när man uppdaterar en hemsida och bloggen nås oavsett vart du befinner dig.

Likheterna mellan vad bloggandet handlar om och vad bibliotekarier arbetar med är stora; att söka, samla och strukturera information för att göra den tillgänglig. Bloggen kan ses som ett alternativt sätt att kommunicera och sprida information och jag tror att det är ett redskap att räkna med i framtiden eftersom det är ett enkelt sätt att snabbt uppdatera och informera samtidigt som en mer direkt kommunikation med läsarna blir möjlig, men då gäller det nog att från bibliotekens sida verkligen uppmana till mer diskussion för att få läsarna att kommentera de blogginlägg som görs.

8.2 Förslag till vidare forskning

Under arbetet med denna studie har många frågor kring bloggar som riktar sig mot unga väckts hos mig. Eftersom bloggen i bibliotekssammanhang är ett relativt utforskat område i Sverige finns det inom biblioteks- och informationsvetenskapen som ämnesområde många sätt att belysa bloggarnas betydelse och möjligheter.

Eftersom min studie är inriktad på biblioteksbloggar som riktar sig till ungdomar där jag har tittat på innehållet och hur interaktionen ser ut skulle det vara intressant att genomföra intervjuer med ungdomar för att få deras syn på hur de uppfattar biblioteksbloggar som riktar sig till dem, vad de vill att bloggarna ska innehålla och varför inte möjligheten att kommentera blogginläggen används i större utsträckning. Eftersom detta har visats sig var ett genomgående problem i andra studier kring bloggar och biblioteket är det en intressant problematik att närma sig och undersöka. Clyde ställer sig tre frågor som jag tycker passar bra som utgångspunkt till vidare forskning, nämligen: vill läsarna diskutera och kommentera? vet de att bloggen existerar? vet de hur bloggarnas kommentatorsfunktion fungerar?⁹⁴

Det vore även intressant att titta på vilken syn bibliotekspersonalen som skriver inlägg har på bloggen som arbetsredskap och vilka tankar man har inför de ämnen som man publicerar. Även om det är relativt enkelt och går snabbt att publicera inlägg i en blogg vore det intressant att ta reda på mer hur mycket tid personalen lägger ner på att skriva och fundera över inlägg som publiceras och hur denna tid ser ut i förhållande till det antal som besöker bloggen.

I den tidigare forskningen som jag använt mig av inför denna uppsats är det några magisteruppsatser som har tittat på hur bloggarna används av bibliotek och bibliotekarier och hur bloggen kan användas i biblioteksarbete. Ett forskningsuppslag som motsvarar Clydes undersökning vore intressant ur ett svenskt perspektiv, en genomgång av hur de biblioteksbloggar som finns i Sverige ser ut och på vilket sätt bloggen används som redskap när det gäller de olika bibliotekstyper som finns.

⁹⁴ Clyde 2004b, s. 104

Bloggen som ett redskap och arbetssätt inom biblioteksvärlden är fortfarande ett relativt outforskat fenomen ur svenskt perspektiv där det finns en mängd olika aspekter att forska kring.

9 Sammanfattning

Grunden för denna studie handlar om ett intresse i att ta reda på vad biblioteksbloggar som riktar sig till unga innehåller eftersom bloggen har blivit ett populärt redskap att använda sig av både inom bibliotekssfären men även i andra sammanhang.

Syftet med denna studie är att titta på tre biblioteksbloggar och hur de använder sig av bloggen och vilket innehåll som biblioteken publicerar i bloggarna. Mitt intresse ligger även i att tittat på hur interaktionen ser ut mellan biblioteken och läsarna av bloggarna eftersom bloggarna gör det möjligt att kommentera det innehåll som publiceras.

Tre frågeställningar ligger till grund för denna studie och är följande:

- Vilket innehåll har bloggarna?
- Hur används bloggen som redskap av biblioteken?
- Hur ser interaktionen mellan biblioteket och bloggarnas läsare ut med avseende på bloggarnas kommentarsfunktion?

Metoden som använts för att genomföra studien är innehållsanalys med både kvalitativa och kvantitativa inslag. Eftersom en totalundersökning av de tre bloggarnas innehåll skulle kräva både mer tid och utrymme än vad som finns inom ramen för denna uppsats har en avgränsning gjorts till att gälla inlägg publicerade under perioden januari till och med april 2008. En tanke med denna avgränsning var också att se hur ofta biblioteken uppdaterar med blogginlägg för att kunna göra en jämförelse mellan de tre bloggarna.

Genom innehållsanalys av de tre bloggarna växte 21 olika teman fram och dessa delades sedan in i kulturpolitikforskarna Marianne Andersson och Dorte Skot-Hansens modell över de lokala bibliotekens profiler. Dessa fyra profiler är Biblioteket som kulturcentrum, Biblioteket som kunskapscentrum, Biblioteket som informationscentrum och Biblioteket som socialt centrum. Ett tema hamnade utanför dessa profiler och det är temat Interaktion.

Resultatet av innehållsanalyserna visar att de blogginlägg som biblioteken publicerar till största delen handlar om innehåll som är kopplat till profilerna Biblioteket som kulturcentrum och Biblioteket som kunskapscentrum. Inga blogginlägg hamnade under temat Biblioteket som socialt centrum och en av anledningarna till detta är att det är ett tema som tenderar att vara outtalat och därför inte framkom i blogginläggen.

Bloggarnas innehåll ger alternativ till det kommersiella utbudet och visar att biblioteken erbjuder unga en mötesplats och erbjuder boktips för att stimulera till läsning. Samtliga bloggar i min studie har ett innehåll som är starkt kopplat till det fysiska biblioteket.

Samtliga tre bibliotek använder möjligheten att publicera bilder och länkar i de blogginlägg som görs och använder denna funktion genom att länka direkt till den lokala bibliotekskatalogen när man skriver om material som biblioteket tillhandahåller.

En annan viktig fråga kring hur bloggen som redskap används av biblioteken är hur ofta bloggen uppdateras. Under denna studies period uppdaterades ingen av bloggarna dagligen, tätast uppdatering hade Karmakult med en genomsnittlig uppdatering på varannan dag följt av PunktMedis som uppdaterades i snitt var femte dag och Ungabotkyrkabibliotek en gång i veckan.

Alla tre bibliotek ger läsaren en möjlighet att kommentera de blogginlägg som görs, men denna funktion utnyttjas sällan av läsaren. Av 98 blogginlägg var det endast 12 stycken som var kommenterade. Varför denna funktion utnyttjades så sällan är svårt att svara på, möjligheten att vara anonym när man lämnar sin kommentar finns så detta borde inte vara ett

skäl till detta. I och med att denna funktion inte utnyttjas av läsarna blir bloggans funktion mer som en envägskommunikation mellan biblioteket och läsaren.

Denna studie visar exempel på hur tre folkbibliotek använder bloggen som redskap för att nå unga utanför bibliotekets fysiska väggar och vilket innehåll som publiceras i dem. Eftersom ingen av de tre bloggarna under den fyramånadersperiod som jag undersökte dem inte uppdaterades dagligen kan man se att en av bloggans funktioner som redskap inte utnyttjas optimalt på det sätt som det är tänkt, och genom detta riskerar man att förlora läsare eftersom en av bloggans huvudfunktioner är täta uppdateringar. En annan slutsats som kan dras är att trots att möjligheten att kommentera blogginläggen finns utnyttjas inte detta och möjligheten till en tvåvägskommunikation mellan bloggläsaren och biblioteket uteblir. Samtliga bloggar har ett innehåll som är starkt kopplat till det fysiska biblioteket och de tjänster som biblioteket erbjuder.

Referenser

Aagård, Martin (2004) Bloggande bibliotekarier – bloggfenomenet har tagit biblioteksvärlden med storm. *Biblioteksbladet*, nr 4. s. 15-16.

Andersson, Marianne & Skot-Hansen, Dorte (1994) *Det lokale bibliotek –afvikling eller udvikling*. København : Danmarks Biblioteksskole.

Berggren, Elisabet (1926) Engelska ungdomsbibliotek. *Biblioteksbladet*. s. 91-93
<http://runeborg.org/biblblad/1996/0103.html> [2008-05-15]

Bergström, Göran & Boréus, Kristina (2000). *Textens mening och makt – metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. Lund: Studentlitteratur.

Biblioteken i Botkyrka. *Ungabotkyrkabibliotek*.
www.ungabotkyrkabibliotek.wordpress.com [2008-06-02]

Biblioteken i Solna. *Karmakult*
www.ungdomshornan.blogspirit.com [2008-06-02]

Bibliotekslag: SFS1996:1596 (1996). Stockholm: Fritzes.

Bryman, Alan (2002). *Samhällsvetenskapliga metoder*. Malmö: Liber.

Casey, Michael E, & Savastinuk, Larura C. (2006) Service for the next generation library: Library 2.0. *Library Journal*, vol. 131 no 14. S. 40-42.

Clyde, Laurel A. (2004a) Weblogs – are you serious?, *The Electronic Library*, vol 22 no 5. s.390-392.

Clyde, Laurel A. (2004b) *Weblogs and Libraries*. Oxford: Chandos Publishing.

Dahlgren, Peter (red) (2002). Internetåldern. Ingår i Dahlgren, Peter (red) *Internet, medier & kommunikation*. Lund: Studentlitteratur. s. 13-38.

Egebo, Kirsten (2006) *Fremtidens bibliotek for de unge: Baseret på ungdomsforskning og de unges holdning til bibliotekerne*. Köpenhamn: Kultur- og Fritidsforvaltningen, Bibliotekerne.
www.bibliotek.kk.dk/bibliotekerne/publikationer [07-12-03]

Ekstrand, Therese (2006) *Bloggen – ett redskap för byggande av identitet och sociala nätverk, en kvalitativ studie av bibliotekariers bloggande*. Magisteruppsats i Biblioteks- och informationsvetenskap, framlagd vid institutionen för Biblioteks- och informationsvetenskap, Högskolan i Borås. (2006:138)

Ekström, Åsa (2007) Våga synas och utmana traditionerna – i Biblioteket.se förenas teknik och Kultur, *Biblioteksbladet*, volym X nr 1. s. 3-6

Fors, Gunilla (2005) Webbloggar – någonting för folkbibliotek?, *Ikoner*, volym 8, nr 2, s. 18-25.

Hansson, Joacim (2005) *Det lokala folkbiblioteket – förändringar under hundra år*. Linköping: Mimer

Harnesk, Jakob (2006) Innehåll och gemenskap på webben – ett nytt sätt att möta låntagare? *Biblioteksbladet* 4 s. 14-15

Harryson, Elin & Joëlsson, Evelina (2006) ”*Utan bibliotek är det tråkigt*” *En grupp flerspråkiga barns interaktion med tre bibliotek*. Magisteruppsats i Biblioteks- och informationsvetenskap, framlagd vid institutionen för Biblioteks- och informationsvetenskap, Högskolan i Borås.

Holmberg, Olle (1994) *Ungdom och Media*. Lund: Studentlitteratur.

Hwang, Philip & Nilsson, Björn (2003) *Utvecklingspsykologi*. Stockholm: Natur och kultur.

Höglund, Lars (2000) *Biblioteks- och informationsvetenskap som studie- och forskningsområde*. Borås: Högskolan i Borås: Bibliotekshögskolan: Biblioteks- och informationsvetenskap. Tillgänglig som pdf fil via:
http://bada.hb.se/bitstream/2320/4257/1/boi_hoglund.pdf [2009-04-38]

International Federation of Library Associations, *Guidelines for Library services for Young Adults*.
<http://www.ifla.org.sg/VII/s10/pubs/guidelines-e.pdf> [2008-08-08]

Klasson, Maj (1990) *Biblioteksforskning i Sverige : en innehållsanalys av svensk biblioteksforskning/biblioteks- och informationsvetenskap 1900-1988*. Göteborg: Meddelande från Centrum för Svensk Biblioteksforskning, nr 4.

Lindgren, Göran (2005). *Gör en egen blogg!*. Uppsala: Lindgren Consulting.

Lindqvist, Johnny & Thorslund, Ewa (2008) *Ungas integritet på nätet : en guide för föräldrar, pedagoger och andra viktiga vuxna*. Stockholm: .SE : Serie: .Se:s Internetguide :5.
http://www.iis.se/docs/UngasIntegritet_webb.pdf [2008-11-17]

Lundberg, Hildur (1932) *Några nya metoder för bokpropaganda inom bibliotekens ungdomsavdelningar*, *Biblioteksbladet* 1932. s. 261-268
<http://runeborg.org/biblblad/1932/0273.html> [2008-05-15]

Lundgren, Lena (2006) Vad gör vi med ungdomarna, kamrater?, *bis* nr 2, s. 19-20.

Meldre, Helena (2002) Användare och användning. Ingår i Dahlgren, Peter (red). *Internet, medier och kommunikation*. Lund: Studentlitteratur. s. 63-88

Nationalencyklopedin; Valfrid Palmgren 08-08-04
www.ne.se/jsp/search/article.jsp?i_art_id=279063

Needleman, Mark (2007) *Web 2.0/Lib 2.0- What Is It? (If It's Anything at All)* Serials Review no 33, s. 202-203.

Nedgård, Sofia & Svengård, Karin (2007). *Tre biblioteksbloggar i fokus – en kvalitativ innehållsanalys*. Magisteruppsats i Biblioteks- och informationsvetenskap, framlagd vid institutionen för Biblioteks- och informationsvetenskap, Högskolan i Borås. (2007:41)

Nilsson, Sven (2005) Barn, Tweens och bibliotek. *Ikoner* 2005:2.
<http://polyvalent.se/framtidsfilerna/barn.html> [08-04-08]

Nygren, Åke (2007) *Bortom Web 2.0 :Konferensrapport från Computers in Libraries 2007*. Infotrend vol 62: 2. s. 31-38

Nätverket för Sveriges IT konsulenter. *Svenska biblioteksrelaterade bloggar*. Sammanställd av länsbibliotekarie Peter Alsbjer.
<http://www.lb.stockholm.se/webbit/kod/blogg.htm> [2007-12-09]

Rapacki, Sean (2007) Social Networking Sites – why Teens Need Places Like MySpace, *Young Adult Library Services*, vol 5 no 2. s. 28-30.

Regeringens proposition 1996/97:3 *Kulturpolitik*. Stockholm 1996.

Renborg, Greta (1998) Hur och när började man marknadsföra bibliotekens service? *Svensk biblioteksforskning/Swedish Library Research* nr 2. s. 5-12

Rosenfeld, Esther (2005) In Memory of L. Anne Clyde, *Teacher Librarian* vol 33 no 2. s. 52

Rydsjö, Kerstin & Elf, AnnaCarin (2007) *Studier av barn- och ungdomsbibliotek : en kunskapsöversikt*. Stockholm : Regionbibliotek Stockholm

SFS 1996:1596. Se: *Bibliotekslag*.

Stockholm stadsbibliotek. *PunktMedis*. [2008-06-02]
www.punktmedis.blogspot.com

Stattin, Erik (2005) Bloggar i nyhets- och opinionsbildningen. Ingår i Våge, Lars: Stattin, Erik & Nygren, Gunnar (2005). *Bloggtider*. Stockholm: Stiftelsen Institutet för Mediestudier och Sellin & Partner. s.49-81.

Sveningsson, Malin, Lövheim, Mia och Bergquist, Magnus (2003) *Att fånga nätet - Kvalitativa metoder för Internetforskning*. Lund: Studentlitteratur.

Svensk biblioteks förening : Specialgruppen för barnboksverksamheten (2003) *På barn och ungas villkor – rekommendationer för folkbibliotekens barn- och ungdomsverksamhet*. Stockholm. [Broschyr]

Svenska Uneskorådet (2006) *Unescos folkbiblioteks- och skolbiblioteksmanifest*. Svenska Uneskorådets skriftserie nr 2006:1.

Swedman, Angelica. (2006) *Bloggtider för bibliotek och bibliotekarier? – studie om bloggarnas användbarhet i bibliotekssektorn*. Magisteruppsats i Biblioteks- och informationsvetenskap, framlagd vid institutionen för Biblioteks- och informationsvetenskap, Högskolan i Borås. (2006:128)

Thunell, Christle (2008-02-09) Bloggare bjuder på boktips. *Sydsvenskan*, s. 17, sektion C.

Torstensson, Magnus (2007) Folkbibliotek - traditionell institution med framtida utmaningar. *Horisont*, nr 3, s. 30-41.

UNICEF (1989) *FN:s konvention om barns rättigheter*.

<http://www.unicef.se/barnkonventionen/barnkonventionen-hela-texten> [2008-07-28]

Våge, Lars (2005). *Bloggvärlden från början*. Ingår i Våge, Lars: Stattin, Erik & Nygren, Gunnar (2005). *Bloggtider*. Stockholm: Stiftelsen Institutet för Mediestudier och Sellin & Partner. s.9-48.